...FISKOWANE

Ч. 168 (14.711). Львів, вівторок 3. серпня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіов. Праго „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ ·50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Кріваве Шашкевичівське свято в Милятичах.

„Стшельци" спровокували бійку. - Каміння, коли і ножі в роботі. - Ранені і вбиті.

(яд.) Щоби спопуляризувати серед мас культ М. Шашкевича філія „Просвіти" ім. М. Шашкевича у Львові рішила уладити в місяцях липні і серпні ц. р. цілий ряд районових шашкевичівських свят у львівському повіті. Такі свята відбулися вже у Винниках, Запитові і в Гряді. В дні 25. VII. ц. р. таке свято мало відбутися в **Милятичах**. В останній хвилині староство відмовило дозволу, мотивуючи тим, що в сусіднім селі Вовкові є відпуст (польський) і що можуть повторитися події, які зайшли в Сокалі. Тому свято перенесено на день 1. серпня ц. р.

Свято почалося польовою Службою Божою і панахидою на гарно прибраній церковній площі в Милятичах. До відправи стануло трьох священиків. Уже в часі церковної відправи змобілізовані „стшельци" старалися **спровокувати українських хлопців**, що масово зійшлися із сусідніх сіл. „Стшельци" згуртувалися яких 200 кроків від місця відправи і **викрикали на ціле горло сороміцькі парубоцькі пісні в такт ручної гармонії**. Жалібне „Вічная память" мішалося зі словами польської **вуличної пісні і з ревом гармошки**.

В год. 3. почалася на площі академія. На самім початку академії **вдерлося кільканацять „стшельців" через плоти на площу і кинулися на стоячих спокійно хлопців у вишиваних сорочках**. Одначе хлопці відперли напасників у село і почалась академія. Тимчасом серед зібраних на площі пробігла вістка, що одного громадянина зі Жиравки, який пішов у село відвідати родину **облягають у замкненім домі** „стшельци". Маси почали хвилюватися, насильно здержувані впорядчиками. Дефіляда і просвітянський гимн перейшли в напруженім спокої. Іде промова. Кінець промови всі присутні привітали невгаваючим „слава", що змішалося з вигуками **„Гура! Біць гайдамакуф! „Біць кабануф!". Коло 50 „стшельців", озброєних в коли, каміння і ножі** кинулося через плоти на учасників свята. Рівночасно на площу посипався **град камінюк і колів**. Маси, зелектризовані незвичайною провокацією і побачивши серед своїх рядів покривавлених людей, скиніно і завзято кинулися на напасників. Друга частина кинулася в село увільнити увязненого в хаті товариша. **Село наповнилося криками, стогонами і лопотом ломаних колів. Бійка** тривала коло пів години. Потім усі села зорганізувалися на площі і походом рушили додому.

Треба зазначити, що „стшельци" вже в суботу вечором мобілізувались, щоби не допустити до „гайдамацького" свята. На святі був присутній тільки один постерунковий, хоча ці околиці, в переважаючій більшості спольонізовані, є вже „славні" зі своїх шовіністичних виступів. Одинокий постерунковий (який між іншим теж дістав) спершу пробував ставитися до маси і впорядчиків свята, а навіть грозив розвязанням свята, але пізніше сам держався позаду в безпечнішім місці, а до делеґатів зі Львова часто звертався з проханням успокоїти маси, бо він безсильний.

Під вечір постерунковий в розмові з представниками філії ствердив, що **поляки провокували і щоби йому подати прізвища напасників, то він це використає.**

На побоєвищі „стшельци" лишили **двох вбитих, а один бореться зі смертю.** Числа ранених не можна було ствердити. Характеристичне, що „геройським" синкам матері допомогали, **подаючи їм до рук коси або мотики**, як напр. солтиса жінка з Милятич. А постерунковий теж при свідках ствердив, що двом „стшельцям" відобрав **з рук коси з держаками** і радив нашим людям не вертатися селом, бо будуть на них крізь вікна стріляти.

Вечором, коли делеґати філії возом верталися на стацію Давидів, на дорозі товпа „стшельців" з Давидова намагалася безуспішно спинити фіру. Тоді на стацію впало коло 100 стшельців, що за всяку ціну хотіли **відділити всіх делеґатів філії від решти публики і від поїзду**, щоби потім, як самі казали „закатрупіць проводирув". Під поліційною ескортою делеґати всіли до службового возу під вигуки розюшеної товпи, якій не вдалося зробити самосуду. За віддаючими посипалося останнє „прощання" — **каміння**, яким контузовано тільки проф. Б. Вахнянина. Делеґати філії відїхали аж до Львова під поліційною ескортою і в часі їзди поліція перевела ще в них трус.

Провокатори „відпроваджували теж" делеґатів аж до Львова на головний двірець. Розуміється, що їхали в ріжних вагонах.

Треба підчеркнути, що на стації Давидів не було ніодного постерункового, а зявилися щойно на візвання дижурного руху.

„Нормалізація" в повнім ході. Маси самі „нормують" співжиття і розвязують „modus vivendi".

Закладайте кружки і Філії „Відродження"!

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"
ІВАН ЗУБЕНКО
Квітка на багні
повість
Ціна 1·50 зол., поштова пересилка 30 сот.
Можна дістати в Адміністрації і в усіх українських книгарнях.

Українська „небезпека" та українська дійсність.

Львів, 2. серпня 1937.

Коли два роки тому провід теперішньої УПР заключив був виборчий компроміс з урядовими чинниками, ендецька преса з натиском підкреслювала, що польське громадянство до цього акту руки не прикладало та його це порозуміння не обовязує. І від того часу бере свій початок явище, якого передтим, себто перед ерою т. зв. нормалізації не було. Це — скріплений наступ польського громадянства проти українців.

Ведеться він під покришкою оборони нібито загроженого польського стану посідання на українських землях, але в дійсности його вістря яскраво протиукраїнське. Досить пригадати головні гасла, які фанатизують польське громадянство та які полягають або на сліпій ненависти до українства, або на явному фальшуванні дійсного стану речей: „ні пяди землі в українські руки", „пора скінчити з українізацією польської дітвори в школах", „геть з ловлею душ греко-католицькими священиками", „не вільно толерувати протидержавної політики в українських кооперативних організаціях" і т. д. Словом „оборона польського стану посідання" іде головно методами наклепу й донощицтва.

Спершу наступ вели ендеки, але згодом, і то дуже скоро, до ендеків приступили і ті організації, що мають марку проурядових. Навіть поважні наукові кола підлягали ендецькій суґестії та прилучились до атмосфери психози. Професори стали на чолі „Союзу поляків Червенської Землі" та почали видавати компромітуючі науковців брошури, що мають ілюструвати загрозу, яка ніби то нависла над польським громадянством у Галичині та на Волині. І річ знаменна — сен. Галіца, взиваючи недавно польське громадянство Станиславівщини, Тернопільщини і Львівщини до обєднання в рядах ОЗН, оперував старими ендецькими аргументами та гаслами про потребу зміцнення „польськости" на українських територіях.

Ще розмірно недавно всі поляки, що не признавалися до ендецької ідеольогії та організаційної приналежности до ендецького табору — соромилися вживати фразеольогії, за якою скривалася програма бісмарківського „культуркампфу". Сьогодні це вже стало звичайною річчю і ніхто з наших сусідів не має ніяких скрупулів!

Цей алярм польського громадянства тим більше незрозумілий, що не має для себе підстав ані в польському законодавстві, ані в адміністраційно-політичній практиці, у добі нормалізації.

Адже **за два роки нормалізації не вийшов ані один закон, який хоч у будь якій ділянці збільшував права українців.** Цілком навпаки: у нормалізаційній добі зявився новий **молочарський закон**, що пішов по тій самій лінії реґіоналізму, як колись закон про кооперацію. Відродилась ідея кольонізації українських територій позамісцевим польським елементом, що за

Нові великі успіхи національних військ.

ПОГРОМ ЧЕРВОНИХ ПІД ТЕРУЕЛЬ.

САРАГОССА, 2. 8. ПАТ. Військові операції національних військ на відтинку Теруель закінчилися в неділю рано окружним маневром, що примусив червоні війська покинути провінцію Куенка. **Національні війська здобули величезний терен на захід від Теруель простором коло 1.000 км. і заняли 6 місцевостей та безліч важних становищ. Червоні війська відступають у переполосі. Коло 1000 вояків попало у полон. Шеф штабу армії національних військ заявив, що завдання визначені головною командою на цьому відтинку вповні осягнено. Національні війська здобули богато воєнного матеріялу. 50 членів міліції перейшло до національних військ.**

СТОСИ ТРУПІВ.

САЛЯМАНКА, 2. 8. ПАТ. На астурійському фронті червоні війська пішли до нагального наступу під Куеріої Треспорана. Національні війська відбили наступ з великими втратами. Перед окопами лежать стоси трупів червоних вояків. Підчас боротьби зістрілили червоний літак.

ЗБОМБАРДУВАЛИ ЧЕРВОНИЙ КОРАБЕЛЬ.

САЛЯМАНКА, 2. 8. ПАТ. Ескадра літаків національних військ знищила червоний корабель, що осів на мілині коло побережжа Катальонії. Літаки збомбардували теж ворожий контоторпедовець і зістрілили один літак.

залось вже була віддана до архіву та яка є суперечна з обовязуючим аграрним законодавством. Практика в обороті землею унеможливлює українцям купувати навіть ті земельні частини, що їх можнаб купити при вільній парцеляції на підставі обовязуючого закону. Крім того вийшов закон про прикордонну смугу, який поруч із оборонними потребами держави, яких українці не квестіонують, — став уже у деяких повітах та у численних спорадичних випадках засобом національної політики місцевої адміністрації. Пригадаймо ще т. зв. шляхотську акцію в українських селах Самбірщини і Турчанщини, справу українських календарів, що вийшли друком у Львові, на Волині, Холмщині і Поліссі, заборони деяким особам належати до тих або інших українських організацій, безупинні мовно-метрикальні спори й кари, врешті актуальні події у Бережанщині. Саме підчас „нормалізаційного“ періоду появився у Тернопільщині натиск щодо польонізації традиційних назв місцевостей, появилися льокальні розпорядки давати двомовні вивіски над українськими кооперативами.

Як бачимо, не можна поважно говорити про злагіднення політичного курсу супроти українців в роках „нормалізації“, а навпаки. Цей курс значно загострився — не тільки щодо громадсько-політичної атмосфери в краю, але й щодо конкретних актів законодавства й адміністраційних розпорядків. Така суща дрібниця, як двомовні орієнтаційні надписи у громадах і волостях не могла бути переведена в життя через спротив чи то польських радних чи то повітових виділів. Зокрема про безнадійну ситуацію українців у самоуправі можна читати чи не в кожному числі українських газет.

Якже пояснити народини та тревання цього наступу польського громадянства? Можливо, що у початках нормалізаційної доби дехто з менше зорієнтованих ендеків справді повірив в поважний характер змагань дійти до порозуміння з українцями. Адже інтелектуалісти зпід стягу „Бунту Млодих“ (тепер „Політики“) найбільше добро нової конституції добачували в незалежности уряду від польської вулиці та партій, тої незалежности, що давала йому змогу приступити до сміливої розвязки великих проблем польського життя. Знову „Польсько-Українські Бюлетин“ проводив постійно тезу, що з моментом появи нової конституції держава (уряд) повинна стати надавцем добробуту (політичного, економічного і культурного) для українців. Ці голоси настрашили місцевих ендеків, які не припускали, що за польсько-українською угодою не криється ніякий конкретний пакт ані реальні зобовязання та що зміна тактики УНДО полягала лише у вірі в добру волю другої сторони, себто, що політично була рівнозначна з підписанням векселя ін бянко. Лякаючись якихось надзвичайних благодатей для українців, ендеція почала натискати на уряд. В умовинах політичної дійсности, що їх створила нова конституція, одиноким засобом впливу на політику є натиск публичної опінії. І тому ендецька преса та їхні організації счинили крик, тим більше, що ендеція, бойкотуючи вибори, не ввійшла до сойму.

Згодом виявилася вся безпідставність остраху, що українці дістануть якісь нові права і концесії, а проте алярм про уроєну українську небезпеку залишився надалі, як корисне патріотичне діло. Адже цей алярм польського громадянства може далі піддержувати фікцію, що між українцями та польським урядом триває повна згода і що таким чином українська проблема перестала існувати у внутрішній політиці польської держави, як писалось про те отверто у шведській пресі в часі гостини у Штокгольмі міністра закордонних справ Бека вже два роки тому! Одначе головна причина, чому наступ польського громадянства не припинився, а все зростає на силі, лежить у тому, що польська сторона, змобілізована на протиукраїнській плятформі, спішить використати для своїх цілей момент **слабости української сторони**. Адже це таке елементарне стратегічне правило, що наступ найдоцільніший в моменті ослаблення противника. Польська ендеція, а за нею і все польське громадянство оцінило зміну української політичної тактики, як прояв слабости українців, як їх капітуляцію. Українціж зі свого боку цієї оцінки не старалися розвіяти.

І сьогодні маємо той дивоглядний стан, що такий собі п. посол Жиборський вносить інтерпеляцію у соймі, оперту на брехливих даних з краю та на фальшивій провокаційній відозві, а для українців обовязує надалі засада, проголошена весною 1935. року. У цій парадоксальній ситуації немов автоматично накидається питання про цементування єдиного українського фронту. Але й тут саме трагізм українських відносин: замість закінчення ідеольогічних спорів на терені установ та організацій — стрічаємось з явищами абсолютно недопускальної боротьби за впливи у ділянках, де **мусить** обовязувати найширша толерантність для своїх взаємних поглядів. І це останнє явище грізніше від усіх зовнішніх наступів.

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 50
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елегант“ терп. і воск. у всіх красках
ПАСТУ до взуття „Елегант“ люкс, в тубах у всіх красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помадкову і коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ.

Лише ощадністю здобудеш добробут і незалежність!
МІСЬКА КОМУНАЛЬНА КАСА ОЩАДНОСТИ У ЛЬВОВІ
ВУЛ. ВАЛОВА ч. 7 і 9 та її Відділи при вул. Городецькій 60 і вул. Жовківській 75
приймають вклади ощадности почавши від 1 зол.
Щоби дати змогу купцям і промисловцям поміcтити денні торги в касі, урядові години у вкладковім відділі щодня до год. 19·30.
За вклади та їх опроцентування ручить Громада міста Львова цілим своїм майном. 110—?

Азербейджан у боротьбі за незалежність.

Одним з найповажніших народів, поневолених большевицькою Росією, наших майбутніх союзників у визвольних змаганнях — є азербейджанці. Їхня батьківщина, Азербейджан — це країна, що простягнулася здовж західнього берега Каспійського Моря; азербейджанці — нарід турко-татарського походження і мусулманського віроісповідання. Кура, головна ріка Азербейджану, ділить країну на північну — низинну, яка становить тепер союзну республику в межах СССР (до 90.000 квадратових кільометрів і 2.300.000 населення разом із двома автономними республиками: Горішнім Карабахом і Нахичеваном) і південну, гористу, що є перською провінцією.

Азербейджан — країна багата, зокрема його північна (совітсько-кавказька) частина, що під оглядом продукції нафти занимає одно з перших у світі місць. Також з політичного погляду кавказький Азербейджан відіграв важнішу ролю.

У минулому азербейджанці нераз змагалися за незалежність, але не вспіли обєднатися в одну державу. На початку минулого століття, коли рука московського імперіялізму сягнула по Кавказ, Азербейджан ділився на кілька дрібних ханатів, що підлягали Персії. Ця остання після програної війни 1813. р. відступила північну, низинну частину країни Росії, яка врешті чимало крови пролила, заки здобула один по другому азербейджанські ханати.

Під кінець минулого століття азербейджанці перейшли процес національного відродження, що проявився головно на релігійній площині. Як найсвідоміший з мусулманських народів Росії, азербейджанці працювали над тим, щоб обєднати всіх одновірців у один сильний табор та спільно вибороти собі політичні права.

Підчас світової війни москалі відносилися до азербейджанців, як до народу походженням і віроісповіданням спорідненого з турками, з недовірям. Ще гірші часи прийшли, коли Росія, опанована революцією, покинула Антанту. Маси здемобілізованого московського вояцтва здеморалізовані й озвірілі, мов лявіна посунулися по азербейджанській землі, грабуючи села, положені здовж залізниць і гостинців та вирізуючи по дорозі мирне населення. Не одно цвітуче село й місто замінилося тоді на сумне згарище і цвинтарище.

Довший час азербейджанцям важко було зорганізувати державну владу, яка охоронилаби населення від напастей, а то з огляду на події у столиці, Баку. Як великий промисловий осередок (копальні нафти), це місто мало пестре населення, з поважним відсотком вірменів, здебільша обєднаних у національній партії „дашнаків“ та москалів, що у більшости належали до комуністичної партії. При вірменській підтримці большевики захопили у березні 1918. р. Баку — під їхнім володінням вірмени вирізали тисячі безборонного мусулманського населення.

Баку стало базою большевизму, що відтіля постановив заволодіти цілим закавказзям. Большевицько-вірменська армія вирушила на захід, але по дорозі стрінула опір. У міжчасі азербейджанські національні елементи після бакинського погрому зібрались у місті Ганджі, недалеко грузинського кордону, і взялись організувати азербейджанську армію в порозумінні з урядом закавказької федерації. (Коли у травні 1918. р. закавказька федерація розпалася, у Ганджі повстав азербейджанський уряд, який проголосив незалежну азербейджанську республику.

З турецькою підмогою азербейджанці здобули Баку. Покінчилися сумні часи неволі й анархії, азербейджанський нарід зажив вільним життям. Приходилося боротись з ріжними труднощами і перешкодами, з московськими інтригами, з недостачею вишколених урядничих і військових кадрів — все таки азербейджанці зуміли збудувати державу і то навіть дуже поступову: Азербейджан був першою мусулманською державою, де жінки мали повні громадянські права. Меншинна політика азербейджанського уряду була дуже ліберальна: до українців ставився він з великою симпатією, до москалів — з повною льояльністю. Від усіх інших держав, утворених після розпаду російської імперії, ріжнився Азербейджан перевагою консервативних елементів. У азербейджанському парляменті безоглядну більшість мала національна мусулманська партія, яка до нині займає передове місце в азербейджанському визвольному русі.

Зі своїми сусідами за винятком Вірменії жила азербейджанська республика у добрих взаєминах. Вона помагала північно-кавказьким верховинцям боронитись проти московського наїзду, з Грузією заключила оборонний аліянс. Лише на азербейджансько-вірменській границі, що проходить крізь національну мозаїку, воєнний стан майже не вигасав. Ця ворожнеча принесла сумні наслідки. Коли вся азербейджанська армія була на вірменському кордоні, большевики нечайно напали в ночі на Азербейджан, рівночасно в Баку вибухла революція місцевих москалів-комуністів. Влада попала в большевицькі руки, більша частина членів азербейджанського уряду пішла „под стенку“.

До цього сумного кінця незалежного Азербейджану приложила руку Туреччина. Воюючи проти Греції, турецький республиканський уряд шукав підтримки совітської Росії. Щоби мати з нею спільний кордон, він погодився на большевицький наїзд на Азербейджан, державу братнього по крови й по віроісповіданні народу. Ця подія охолодила взаємини між турками й азербейджанцями, які тепер закинули туркофільську орієнтацію і змагають до незалежности спільним фронтом з іншими поневоленими большевиками народами. Зокрема увійшли вони в дуже тісні взаємини з грузинами й північно-кавказькими верховинцями, заключуючи з ними на еміграції пакт кавказької конфедерації.

(гал.).

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.
Адміністрація

ВОЛИНСЬКІ БОЛЯЧКИ...

„ВОЛИНСЬКЕ СЛОВО" ФОРМУЛУЄ СВОЇ АКТУАЛЬНІ ВИМОГИ ДО УРЯДУ

„Волинське Слово" з 29. липня, у великій вступній статті п. н. „Нац-політика в Річипосполитій", бідкає, що в останньому часі відродились ті ендецькі течії, які володіли у передтравневій Польщі та переводили тоді тезу „паньства народовего". Автор звертає увагу на „хурієркову оргію" та „мобілізацію найчорнішого шовінізму в Польщі" і сумовито приходить до висновку, що не тільки уряд не здобувся на „генеральну розвязку української справи", але що „теренові потреби на Волині й у Галичині", які лежать в обсязі компетенції місцевої влади та українського громадянства, це є поладнані. Після скандального луцького процесу між луцьким „Стронніцтвом Народовим" та часописом „Волинь" волинські українські посли хотіли (читаємо) почути авторитетний голос центральної влади і тому пішли до віцеміністра внутрішніх справ п. Пацьорковського. Від нього довідались, що „політика нормального співжиття й співпраці польського й українського населення, що реалізується на Волині, залишається без змін." Однак, здається, та заява не викликала великого захоплення у п. О. К. (автора тієї статті), дарма, що п. Пацьорковський запевнив, що „цей напрямок політики дає користи так цілій державі, як і українському народові, що мешкає в її межах."

Цей брак захоплення редактора „Вол. Слова" видний по тому, що він мелянхолійно покликується на свою „добру віру" до „доброї волі" влади, стверджуючи одночасно, що „теренове мінімум" українських вимог залишилося „у цілій незміненій суті". Це мінімум „В. Слово" формулює буквально так:

„1) У звязку з закінченням праці Мішаної Комісії для скликання Помістного Собору Православної Церкви вважаємо за конечне якнайскоршу реалізацію цієї справи по думці грамоти Президента Річипосполитої з 1930. р. Одночасно підкреслюємо наше бажання, щоб усунено всі штучні перешкоди в процесі розмосковлення Православної Церкви, що відбувається органічним шляхом на Волині і що лежить в інтересі так православної церковної влади (наближення її до віруючих, до найширших народніх мас), як держави (психічна рівновага населення, як найкращий елемент оборонної здібности краю) і населення (усунення з його духового світогляду чужих ідей).

2) Стан української кооперації на Волині, з огляду на її розподіл поміж кількох Ревізійних Союзів, є остільки господарчо ускладнений, що найпильнішою справою являється його негайне впорядковання. Єдине розвязання ми бачимо в створенні Волинського Ревізійного Союзу, як ідейного центру кооперативної праці.

3) Якнайскорше впорядковання шкільної справи взагалі, зокрема — підтримка українського приватного шкільництва й уможливлення його поширення.

4) Всебічне затруднення української працюючої інтелігенції й безробітних українців, взагалі и усіх державних, самоуправних і приватних установах на Волині. Особливо нагальною є потреба обсадження українцями ґмінних урядів з огляду на їхню безпосередню близькість до населення, що лежить передовсім в інтересах державної політики та збільшення оборонности нашого крар.

5) Матеріяльна допомога від державного скарбу українським громадським організаціям, що провадять культурно-освітню працю у місті і на селі.

Задоволення цих мінімальних вимог українського громадянства буде оправданням його віри в добрі інтенції влади, як рівнож вирівнянням обовязків, що сумлінно виконує наше населення, правами, які йому на підставі обовязуючої конституції в Річипосполитій прислуговують."

Як бачимо — „теренове мінімум" української Волині, в редакції, як його перевело „Волинське Слово", орган ВУО. — надзвичайне смирне і скромне. Ані слова про трактування українства, як політичний чинник, ані слова про якінебудь політичні аспірації, ані слова про „співгосподарювання" у воєвідстві з величезною українською більшістю. Розмосковлення Православної Церкви, відірвання волинських кооператив від варшавського польського Ревізійного Союзу (але й не прилучення їх назад до РСУК!), загальникове „впорядкування шкільної справи" (ані слова про реституцію українського державного нар. шкільництва, про с.-г. вищу школу і т. д.), затруднення інтелігенції та допомога українським культурно-освітнім організаціям. Справді: наймінімальніше мінімум, в якому не вмістилась навіть ясна вимога облекші волинського режіму! Але дозволимо собі висловити сумнів не тільки у те, чи те „мінімум" буде прийняте та задовольнене, але й у те, чи п. О. К. має надалі „добру віру у добру волю" те мінімум реалізувати...

Московська нагінка на українське Радіо та інші установи.

Українським слухачам київського Радія по цей бік кордону треба знати, що від початку липня московський уряд провадить проти нього скажену нагінку. Розпочала її „Правда" своїми київськими агентами. В числі її з 15. ц. м. подано кореспонденцію „Про ворожу роботу в Радіокомітеті України", в якій між іншим говориться: „Про цю роботу українського Радія „Правда" вже повідомляла 9. VII., про неї мусів би знати й Ц. К. КПбУ, колиб його апарат слідив більше за становищем на ідейнім фронті. По першім повідомленні в „Правді" минуло шість днів, а досі не чутно, щоб ЦК. поробив якісь заходи та запровадив лад у Радіокомітеті. Мовчить і орган ЦК. „Комуніст", хоч він і мав повідомлення про ворожі виступи. Ще більш дивне враження робить мовчанка обласного часопису „Пролетарська Правда", якого редактором є Кусільман. Йогож жінка передавала по Радіо жалібний марш по виконанні присуду над троцькістськими шпигунами, бандитами. Недавно, коли радієва централя в Слобідці передавала повідомлення про притягнення до суду 8 шпіонів, по зазначенні їх назвиськ передачу перервано і розпочато знову, коли вже було зазначувано склад судової колеґії. Шкідницький характер цієї перерви не підлягає сумніву. Другий раз радієва стація імени Косіора передавала вістки про підписання позички на скріплення оборони СССР, і передачу перервано, коли повідомлялось про захоплені відгуки на розписання позички. Цілу роботу українського Радія поставлено так, що ворогам улекшується їх темні чини. Тов. Победоносцев промовляв на

Ф. АЛЯХНОВІЧ 26

7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ.

ВЕСНА.

Пливуть дні, місяці, літа. Здавалось би, що багато зміняється: одні вмирають, інших розстрілюють, ще інших по скінченні речинця таборової вязниці вивозять кудись на вигнання до печорських тундр, наримського краю або сибірських тайґ, а властиво нічого не зміняється. Залишається вічна неволя.

Кожної весни, коли ще море сковане ледом, прилітають її вістуни-меви і пронизливим криком наповнюють воздух. Кожної весни гарячіше бються серця, коли подуви ґольфштрому почнуть кидати морські хвилі на ледяну покриву, що нас окружає, але даремні весняні надії. Новий рік плавби не приносить нічого ліпшого.

— Вже меви прилетіли!...

— Це тільки стежа... Відлетять знову, коли побачуть, що море ще сковане ледом.

Так само відлетять надії.

Одначе надії віджевають рік-річно. Жити без надії булоб нестерпно. Кожний має надію, кожний вірить у кращу долю по свому. Одному сниться амнестія, інший мріє про новий кодекс, ще інший віщує швидкий упадок Совітів.

— Не видержуть!... На Україні голод... Мій сусід із причі, українець, дістав лист із дому... Починається знову людоїдство... Не видержать, це останні зусилля..

— Одначе пятилетка .

— Що пятилетка?!... Найдалі за три місяці все скінчиться.

— Дай Боже, щоб воно скінчилося за три роки... І так було би добре...

— Алеж я вам кажу....

— Пане, не так голосно!...

— Ніхто не чує... Пане, адже здоровий розум каже, що довше тривати так не може... Пане, швидко відси поїдемо...

— Ох, пане,... не так голосно.

*

В „каптьорці" (складниця) вже панує рух. Очевидно, так як всюди, черга людей. Видають літні одяги. Відбирають ватовані штани й такіж куртки та видають літні штани й полотняні блюзи. Правда, ще зимно, ще північний вітер крутить час від часу сніговією по острові, одначе прийшла вже календарна пора зміни одягів, і так мусить бути.

В „каптьорці" крики, сварки, жалі.

— Що даєш мені якісь стрипіхи!

— Алеж це страшенно брудне! Дай мені щось іншого.

— Алеж ці штани не мають ні одного ґудзика!

— Ця блюза для мене за тісна. Дай мені іншу.

— Бери що дають, не вередуй і пашол вон!

На вязничній площі стрічаються якісь дві жінки. Лиця нашмінковані, уста сильно накарміновані. Одна має на ногах викривлені вязничні чоботи, друга латані зимові „валенки", яких не вспіла ще віддати до „каптьорки".

— Ах, який ви, пані, маєте гарний „бушлатичок"! Як добре лежить! Яким чином так добре дібраний?

— Я переробила.

— Ви самі, власноручно?

— Ні, маю кравчиню. Моя сусідка. Спить на сусідній причі.

— А..., мушу конче з нею познайомитися! Чи дорого бере?

— Ні, доволі дешево. Я обіцяла їй пів фунта цукру, коли дістану посилку від чоловіка.

— Ох, справді, не дорого. Дорога пані, познайомте мене з нею...

Дві вимальовані жінки в каторжнім одязі розмовляють зі собою, як дві „світові дами", які нараджуються, до якої кравчині віддати весняний костюм шити...

Переходить хтось у довгій шинелі.

— Що це за розмови! Чому в цій порі не на роботі? Хто звільнив?

Красуні спішать до праці: одна перебирати бульбу, друга до пральні

РЕЛІГІЙНІ СПРАВИ.

До 1928. р. на соловецькім острові були два приміщення, в яких позволили раз на тиждень відправляти богослуження — в одній католицьким, в другій православним священикам. Той імпровізований католицький костелик це була невелика шопа в лісі, у віддалі кільометра від централі табору Кремлю і не могла помістити всіх, що хотіли брати участь у богослуженні. Старі соловецькі, поманастирські церкви перероблено на вязничні касарні. Замісць обіцяних шкіл — соловецькі казамати,

зборах Ленінського Комітету про становище в Українськім Радіо, але рішучих заходів не пороблено. Його колишнього керманича шпигуна Книжного усунено та заступлено Куликом. Замість того, щоб зруйнувати вороже кубло, новий керманич приняв на роботу чужих і ворожих людей. Кулика усунено також, але старий апарат залишився. Український уряд та наші партійні організації мало цікавляться Радіом. Преса мовчить. Кулик і редактор Кусільман не визнають себе винними і лають „Правду". Тов. Косіор і Любченко визнали, що ЦК КПбУ не зробив усіх висновків з вказівок тов. Сталіна, що на Україні все ще кволо винищують ворожі елементи..." Що для „услужних малоросів" Любченка і Косіора все ще мало мук, завданих Україні, річ зрозуміла, але Україні їх напевне вже забогато, і вона покаже це очевидно, при добрій нагоді і Москві і „услужним малоросам". (Офінор).

З польської преси.

Ендецький націоналізм — азійським націоналізмом.

В „Бюлетині Польско-Українськім" з 1. ц. м. (ч. 27) находимо п. н. „Який має бути польський націоналізм" передову статтю В. Бончковського, який гостро осуджує ендеків за їх вузький націоналізм, що хоче, щоб Польща була малою державою, але зате суцільно національною. Автор пригадує політику двох великих державних мужів, співтворців сучасного націоналізму: Мусолінія як класичний зразок розумної політики і Мустафи Кемаля-Паші, як зразок короткозорої політики. Хоч Мусолінія все пхало до ворожого відношення до католицизму і до Ватикану: й атмосфера, в якій виріс, і масонський світогляд людей, з якими плянував похід на Рим, і кровожадний націоналізм Марінеттія і фільософія Джентілія, всеж таки Мусоліні змінив позицію католицизму статутом незалежности Ватикану і нормалізацією італ.-ватиканських взаємин. Зовсім інакше було з Мустафою Кемалем. Він був кандидатом до духовного стану. Грав теж на почуваннях святої війни проти Греції, опісля проти Англії і бачив теж велитенські можливости впливу на музулманський світ при допомозі каліфату і тимсамим змогу майже диктувати свої умовини найгрізнішому по Росії ворогові Туреччини — англійській імперії. І саме цей Кемаль-Паша нищить каліфат і виганяє вже позбавленого світської влади останнього мусулманського пашу Абдуль-Меджіда зі Стамбулу викликуючи домашню війну та тінь Англії, що крилася за плечима повстання курдів, які не бачили в Туреччині батьківщини „тіни Бога на землі" каліфа. Кемаль Паша кинув на вулицю могутню політичну зброю, що могла вивести знову 12-міліонову, убогу Туреччину до ряду політичних великодержав світа. Кільканацять років пізніше підняв її Мусоліні потрясаючи мечем „оборонця Ісляму" підчас тріюмфальної подорожі по північній Африці. Знаменитий боєвий старшина Кемаль Паша не передбачував, що за кільканацять років зовсім зміниться положення і над звуженою самим Кемалем, зовсім національною Туреччиною, повисне тінь могутньої англійсько-італійської боротьби, що зводить Туреччину щонайбільше до ролі язичка при вазі.

Ось так Мусоліні є приміром імперіяльного націоналізму, бажає вязати інтереси італійського народу з іншими народами, з міжнародніми концепціями, з великими політичними метами у міжнародній боротьбі. Зате Кемаль Паша є приміром вузького ділання, що обмежується до тісних етнічних рям, з китайською тенденцією „плюти в очі всім чужим чортам".

Який шлях вибере собі польський націоналізм? — питає автор. Чи переможе в нім передвоєнний декадентський націоналізм ендеків, чи візьме верх елемент націоналізму італійського типу? Чи буде здібний наш (читай: польський) націоналізм обєднати національний утилітаризм з міжнародніми концепціями і метами великої політики творення умовин для широкого віддиху польського народу? Чи наш націоналізм, на турецький зразок, не обмежить припадково своєї творчої і конструктивної діяльности до історично-етнографічних меж і так, як Кемаль Паша додав собі нових ворогів—народи мусулманської і півтурецької культури: арабів, курдів та інших членів отоманської імперії, додасть до гурту вічних ворогів Польщі — таких як Москва і Німеччина — народи з нескристалізованою експансивною ідеєю — український і білоруський, давних дійсних членів Ягайлонської імперії? Чи польський націоналізм буде мріяти про здійснення польської імперії, чи вибере собі шлях азійського націоналізму Кемаля Паші з його знаменним противірменським ausroteen, з його „bellum contra omnes".

Великий Мусоліні „вибрав собі" ворогом велику Англію. Багато менший Кемаль Паша вибрав собі ворогами малих вірмен, греків, турецьких християн та арабів. І тому Кемаль Паша шукає нині згоди з Англією, Францією, Італією, тримається силоміць історичного ворога Туреччини — Москви. Чи вибере собі польський націоналізм ворогами Москву і Німеччину, чи теж ділаючи на турецький зразок шукатиме утопійної згоди з цими державами і на погибель крикне під адресою польських вірмен — українців, курдів — білорусинів і „джаврів" — православних?

Польща лежить на краю Заходу. Польща своїми окраїнами обіймає пів орієнту, Польща неначе Еспанія, є дуже західно-католицька й одночасно дивно зорієнталізована. Нічого дивного, що той інтегральний орієнтальний націоналізм японського або турецького типу має своїх численних прихильників у Польщі. Ці прихильники формулують зміст польського націоналізму в дивно подібний спосіб до Кемаля Паші. Один з найпередовіших репрезентантів польського націоналізму говорив так до автора: Для мене справа спольонізування одного повіту на Лемківщині заслугує на те, щоб оплатити її навіть коштом втрати до Росії багатьох повітів на Волині".

Ендецький націоналізм є сильно і трагічно подібний до турецького націоналізму. Ось що пише „Варшавскі Дзеннік Народови" з 19. м. м. на тему Палестини та польського інтересу: „Нам зовсім не залежить на тому, щоб жиди здобули собі десь поза Польщею власну державу, нам залежить лише на тому, щоби з Польщі виеміґрували. Виеміґрували поза Европу? Вислідом такого думання є характеристичне, безуспішне підюджування проти жидів без творення відповідних умовин для жидівської еміграції з Польщі. А тимчасом кожний ендек чув тільки разів у російських школах байку Крилова про дурну свиню, що хотіла їсти жолудь підкопючи коріння дуба.

Польський імперіяльний націоналізм не може мати нічого в собі з консумпційної захланности еспанських і португальських Роеків, Гертихів і Ромерів з XVIII в., що витворюють нагально і з подивуґідною сліпотою полудново-американських Боліварів та інших „ватажків", гідних шибениці — на думку одних, національних героїв — на думку других. ...Польський націоналізм мусить бути позитивно і всесторонньо творчий, мусить будувати справедливий і трівкий лад між Балтійським і Чорним Морем. На сході: прометейський плян — визволювання гноблених народів у СССР і вязання їх таким чином з Заходом, отже і зі собою — з Польщею; на півночі: боротися за політичну самостійність надбалтійських держав, невтралізувати експансію Росії і Німеччини; на полудні: так чи інакше зінтерпретовану ідею імперії осередка; супроти заходу: творити у згаданий спосіб умовини до нового Грунвальду на випадок нападу Німеччини.

Гасло „Польща для поляків", при нереальности асиміляційної політики, політика матеріяльного „стану посідання", що редукує нас (читай: поляків) і наші можливости щораз більше до вузьких рам національного осамітнення, не буде зрівноважена навіть найбільшою запеклою мобілізацією національних польських сил.

Тут, в такому міркуванні — кінчить автор — лежить джерело цього відношення польських співробітників „Бюлетину Польско-Українського" до української проблєми, що його кретинізм польських „кемалістів" називає українофільством.

в яких життя вчило нас великої правди, що большевики спрофанували всі святощі. Навіть це слово, що накликує до братерства, що вяже сердешними відносинами людей одної думки, одної праці, одної долі — слово „товариш", яке викликує в кожного, незараженого комунізмом, неприємні дрижки відрази.

Так це гарне слово опоганили, зогидили, злегковажили в большевицьких устах.

У 1928. р. заборонили богослуження. Мало цього: всіх католицьких і православних священників посадили в 14-ій карній сотні. Мало цього: перевели в них докладну ревізію і повідбирали книжки до богослуження, святі картинки і хрести. Досі священників приділювали до лекшої праці: виконували вони обовязки сторожів, які кермували вязничною господаркою, і взагалі займали такі становища, де треба було чесних людей, яким без страху можна було довірити майно табору. Тепер, зібравши всіх у карній сотні, вислали їх на острів Анзер, де примістили їх у філії „Голгота". Назва зовсім годилася з їх долею. Анзерська „Голгота" була для них правдивою Голготою. Там приневолювали їх працювати понад сили, зменшуючи одночасно харчеву пайку. Знущалися над ними й дошкулювали їм найріжнороднішими способами.

Щойно в 1932. р. зліквідували „Голготу", розміщуючи священників по інших філіях.

(Далі буде).

На Маркіяновій Горі.

СВЯТО З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ ПОЯВИ „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ".

Цьогорічне Свято на Білій Горі в Підлиссю набирало окремого значіння з уваги на століття появи „Русалки Дністрової". Комітет свята, чи пак Т-во ім. Маркіяна Шашкевича при співучасти інших золочівських установ устійнив програму, подбав за пропамятну таблицю, поробив усі заходи, щоб свято випало якнайвеличавіше.

Та згодом виявилось, що іноді найлекші пляни важко зреалізувати і перешкоди виринають зовсім ненадійно там, де їх годі було сподіватися.

З усіх сторін краю вибиралися прогульки на Підлиссе, вибиралися теж і зі Львова. Історія організації львівських прогульок, зокрема одної з них заслуговує на увагу. Сокіл IV. і чит. Просвіти на Личакові зорганізували прогульку, і почали робити заходи, щоб дістати залізничу знижку. Організатори дістали спершу обіцянку 75 прц. знижки, згодом 50 прц., а ще пізніше (два дні перед святом) відмову якоїнебудь знижки, хоч зголосилось було 200 осіб і напливали дальше зголошення.

Насувається при тім цікаве порівнання: за кілька днів виїде зі Львова до Гдині популярний поїзд. Кошти переїзду в цю далеку дорогу там і з поворотом разом з нічлігом подали на 22 зол. Чому 200 чи 300 (може навіть булоб зібралося на популярний поїзд) проданих білетів на такій розмірно малій трасі, за такі добрі гроші (в порівнанні з трасою Львів—Гдиня) були для львівської дирекції залізниць, яка заслонювалася розпорядком міністерства, поганим інтересом — годі збагнути.

Деяке світло на цю справу кидають факти, що в ріжних околицях поліційні органи стримували і завертали прогульки (між іншими зі Сокальщини й Радехівщини). В кількох місцях прогульковці, що їхали автобусами й на роверах, також мусіли вживати ріжних заходів, щоб переконати кого слід, що свято на Підлиссі відбувається за дозволом адміністраційної влади і всім вільно в ньому брати участь.

Само свято випало куди скромніше, ніж це організатори собі намітили, а саме відпали всі вправи соколів і відкриття пропамятної таблиці тому, що золочівське старосто не дало своєї згоди ні на одно ні на друге.

У святі взяло участь приблизно 30.000 людей і якби не згадані причини, булоб напевно 50.000. З деяких околиць (Камінеччина й Радехівщина) прийшли прогульки взірцево зорґані

з матеріялом для переведення власної практики. Для тих, хто візьметься за діло, їх власна хата чи своє господарство мусить бути практичною лабораторією. Ріжні способи консервування та технічної перерібки ріжних овочів та ярини треба в малих розмірах, для власних потреб, обовязково переробити самому на підставі курсу та листовних вказівок і порад професора. Кожний з досвіду побачить, що справа не є тяжка, але вона вимагає уважливости, пильности й знання. Почуваючи себе фахівцем (а практичні вислідн, не лише свідоцтво, це самі покажуть!) можна вже думати й про вихід на ринок, себто виробляти для продажі.

До відважних, як кажуть, належить світ, а пильним і працьовитим всяке добре діло вдається. Коли б за цю справу в нас взялось кілька сот осіб і її справді фахово опанували, а серед них бодай кількадесять виявилось талановитих підприємчивих одиниць, що змогли б широко розвинути консервову промисловість, то вона дала б не тільки хліб зайнятим в ній працьовникам, але причинилась би і до розвитку та поплатности раціонального ведення городно-садівничої господарки нашого селянства.

ЕКОН.

—o—

З НАШИХ ЖИВЦІВ І ЛІТНИЩ.

Коростів – український Семерінґ.

Може дехто і не чував про Коростів, тому дещо з топографії:

Коли б на залізничому шляху Сколе—Гребенів на т. зв. Святославі була залізнича зупинка, до Коростова було б усього півтора кільометра шляхом на Тухольку-Климець. Та хоч Коростів уже давно старається про цю зупинку, якж її добитися не може. Але шлях понад Опір і Ораву такий приємний, що і не счуєтесь, як за нецілу годину ходу зайдете сюди зі Сколього, або Гребенова.

А там розложиться він перед вами у широкій, соняшній долині Орави і Бутівлі. Спершись від полудня об стрілисті верхи Ківця і Секула, від півночі об лагідний формами масив Корчанки, з видами на Зелемін і Парашку — напевне очарує вас Коростів своєю красою.

*

В недільному чверть-експресі Львів—Лавочне нас залякували:

— От, не мали куди вибратись?! У Коростові ночі спокійно переспати не можна! Там самі бандити!

Тож заїхавши до Коростова, перша річ хочу пізнати тих „бандитів".

Але попадаю на людей привітних, чемних, інтелігентних. І просто не хочеться вірити, щоб у мойому ввічливому господареві сидів якийсь закаптурений Аль Капоне...

У дальшій розмові вияснюється і справа „бандитизму".

На мою заввагу, що якось мало синів Ізраїля в Коростові, мій співрозмовець каже:

— Бувало їх минулими роками більше тут. В одній лише кольонії було їх тут душ щось тисяч двісті. Але наші хлопці взялись були до них троха..

— Били?

— Бити, не били. Лякали більше. Відомо, молодь... Но і від тоді менше їх.

— І не жаль вам було проганяти разом із ними джерело заробітку?

— То, пане, така справа: мають вони зробити з Коростова те, що зробили, скажім, із Гребенова, то краще не бачити нам ні їх, ні їх грошей...

— Зате хоч українців тут певно більше?

— Нє дуже. Та може колись, як наші Карпати переміняться вже в чистий диван, більше їх тут буде...

Он де джерело реклями, що її роблять Коростовові.

*

Не зважаючи на цю рекляму, чимало тут тих, що її роблять. У селі небагато, зате у Райтмана ніде шпильці впасти. Але Райтман — це окреме царство.

Райтман догоджує тим, що і в горах не можуть жити без лазничок, теплої і зимної води, електрики та інших атрибутів міської цивілізації.

Написав би більше про чуда славного на цілу Галичину пансіону Райтмана — про дорогу до нього всю троядами встелену, про рай для закоханих у ліску, про щоденні файфи і дансінґи, але боюсь, що всі наші новобагацькі готові злетітися до Райтмана, а хіба не моє діло робити йому рекляму.

Всеж таки Райтман дуже сильний атут, що Коростів таки справді гарний.

*

Але найважніше, що він ще сьогодні вповні український. Крім кількох робітників Гредля, що живуть поза селом, чужих цілком нема у селі.

Хоч, „пардон", був би проговорився: є один. Лише він працює з нашими бойками... як дроворуб. А три крамниці в наших руках. І то здавен-давна так. Навіть тоді так було, як „Хвіля" ще й не думала писати про економічний наїзд українства на жидівське купецтво.

Але і друга правда: коростівські торговці далеко не використовують тих можливостей, що їх дає Коростів зі своєю кількістю літників.

Аж проситься, щоби хтось із більшою ініціятивою і знанням заложив тут щось наче цукорню, порядну крамницю споживчих товарів, мясарню. Котиться гріш коростівськими дорогами, лише нікому його підняти...

Чомусь теж ні одного ще українського пансіону. Наші догадаються мабуть аж тоді, як біля Райтмана виростуть, як гриби по дощі, нові чужі пансіони. Але чи не буде вже тоді запізно?

*

Вчора зробили коростівці літникам милу несподіванку. Давали виставу-концерт на будову читальні „Просвіти".

Хор а ля Котко. Надто хвалити не годиться, але сміливо можна хорові поручити, щоб обїхав доокруличні літниська з концертами, а всюди викликав би не менше захоплення, як у Коростові...

*

Коростівська „кумпанія" невеличка, але чесна.

Що три дні професор накладає нові окуляри (на кожній прогульці панни їх йому розбивають) — і веде прогульки. По горах, дебрах, дротах, комишах, але все дорогу виведе. Він тут „дуче".

А пропо професора. Він зовсім не такий як собі уявляєте. Хоч в окулярах і до того математик, то хлопець молодий і тому Ірка ні одної прогульки не пропустить, як він провадить..

Розказав би я вам багато веселого і гарного про наших „зірок". — Зірну, Енцю, Руту, Олю, Ірку, Марійку; „доходячих" — Тацьку, Сяху і Міку, та „зоріїв" — Ігора, Ярка, Оріха, Нана, вкінці і Ромка, Синця, „інженіра" та й „сендзього". але готові б мене ще з якої скали скинути. Хай же тайни останють тайнами.

Не зраджу теж, чому тутешні зорі рвуться на дансінґи до Райтмана, а не були на забаві кооператорів у Гребенові. Але хай для кооператорів сатисфакцією будуть ці сльози, що їх проливають ці зорі за тою забавою. Дійсно такого „пташка", яким був і якого вивів пос. Пеленський, та стільки сміху і радости не скоро доведеться їм побачити...

Гарно і весело в Коростові. Головнож почуваєте, що відпочиваєте.

Тому то коли залежить вам на тому, щоб ваше око не мусіло радуватись вічно видом відомих симпатичних мальованих літничок, що вам від ранку до вечора снуються перед очима у піжамах, коли не хочете заєдно слухати вигуків про те „як то сьвєтне било", або „іле пані дзісяй пшибило?" — Ідьте до Коростова.

М. Бар.

ЮРІЙ КОСАЧ

КЛУБОК АРІЯДНИ

Нова збірка новель відомого письменника. Ціна 2.50 зол., поштова пересилка 30 сотиків. Можна дістати в Адміністрації „Діла" і в усіх українських книгарнях.

Присилайте передплату!

воно піддається безсильно і на 10 км. довкруги острів опоясаний грубим на кілька метрів ледом. А далі блукається по морі зогнана з Ледяного Океану кра, або пливе т. зв. „шуґа", значить мілкий лід змішаний зі снігом. Кораблі стоять на своїх становищах у пристанях.

Ми відрізані від світа. Та ні! Не зовсім. Бо що дня, або найпізніше що другий день, вилітає зі Соловок на сушу гидроплян, яким везуть документи, або вищих достойників. Крім того кілька тижнів по замкненні плавби рушать на сушу „помори" на човнах.

ПОМОРИ.

Це соловецькі вязні, що зголошуються на охотників відбути цю небезпечну подорож. У малих шістьособових човнах, заосмотрені в харчі на два тижні, випливають на море, везучи зі собою звичайну пошту — листи вязнів. Пхають човни крізь лід, що окружує острів, поки не осядуть на плаваючій по морі „шуґі". Тоді починається боротьба з морем на... життя.

Добре, коли дує прихильний вітер. Тоді зусилля веслярів не йдуть на марне. Човни посуваються в бажаним напрямі — до Кіемі. По дорозі надибують вони величезні ледяні поля. „Помори" втягають човни на лід. Їдуть поволі, тримаючися сильно берега човна... Бо ледяна поверхня раптом кінчиться і необережний подорожний паде крізь зрадливу „шуґу" до води. Якщо не тримався він сильно човна, заки товариші вспіють подати йому руку на рятунок „шуґа" замкнеться над його головою, яка вже більше на поверхні не появиться.

Коли на морі розшаліє неприхильний вітер, усі зусилля веслярів-поморів ідуть на марне. Вітер разом із запорами шуґи жене човни в невідому даль, часто до устя Білого моря до Ледяного океану. По кілька тижнів відважні, загартовані люди змагаються зі стихією, сплячи на зміну в човні, який несе їх може на загладу, під накриттям з брезенту і під цим накриттям варять собі на нафтовій машинці страву, віддані на ласку і неласку вітрів.

Добре, коли поморам удасться добитися до якогось острівця, що їх багато розсіяних по Білім морі, і там діждатися прихильних вітрів. Доволі часто вони гинуть. У 1929 р., один із човнів, що їхав до Кіемі, буря понесла у противежному напрямі. За ним слід загинув. Щойно по кількох місяцях, інший човен, який відбував подорож зі Соловок до Кіемі, надибав пропащу, повну снігу, зледователу лодку, що її шуга носила по морі. Ціла залога замерзла на смерть.

Не зважаючи на небезпеку подорожі, охотників є все доволі. Займають вони в таборі упривілеєне становище. Дістають харч 1-ої катеґорії, значить такий, який дістають ті, що виконують найтяжчі роботи. В літніх місяцях сплавних, майже нічого не роблять, відпочивають. Коли починається час комунікації човнами, дістають мясні консерви і спірт. Це „специяли", що їх ніхто не дістає.

Коли розійдеться по таборі вістка, що човни виїхали перший раз на сушу, всі вичікують із нетерплячкою вістки про їх долю. Вкінці радіо приносить таку бажану вістку з Кіемі: човни добилися щасливо до суші. Отже наші листи дійдуть до адресатів. Отже дістанемо може негайно по повороті човнів, вістку від тих, що ми залишили їх там на волі, якщо можна вжити цього вислову про совітських громадян.

Бо, що люди можуть гинути, щож це можекогось обходити! Соловецький вязень, що живе в постійній небезпеці, здесяткований недугами, виснаженням і голодом, під постійною загрозою розстрілу, привик легковажити людське життя. Його душа счерствіла, всевладно запанував егоїзм, пропали всі кращі людські почування в роді милосердя, чи співчуття.

(Далі буде).

зовані. Лад підчас богослуження удержували соколи з повіту під проводом д-ра Мучія, лікаря з Олеська.

Саме свято почалося в год. 10. привитанням епископа Никити Будки. Здовж від окремо побудованих вітальних воріт з написом „Витай Владико" — аж до Маркіянового Хреста, уставився довгий шпалір, зложений із Соколів Лугів і впорядчиків свята. Посередині цього шпаліру, при воротах уставилися орхестри зі Золочева й Олеська, хор питомців під управою В. Якубяка та духовенство Олещини і Золочівщини з о. дек. Левицьким з Олеська у проводі.

На кілька хвилин перед год. 10. в супроводі процесій сіл Підлисся і Розважа в асисті духовників вийшов на гору епископ Никита. В щирих і сердечних словах привитав Його о. дек. Левицький від олеського і золочівського духовенства і д-р Т. Ваньо від Комітету свята. Відтак похід вирушив у напрямі хреста-памятника. На переді походу їхали наколесники Сокальщини, за ними йшли процесії, 2 орхестри, хор питомців, а дальше духовенство з Владикою посередині. Замикали похід чети Соколів, Лугів і впорядчиків свята.

З черги при окремо побудованім у підніжжя хреста вівтарі відбулася торжественна Служба Божа в асисті оо. дек. Левицького, Микитюка, Белкота, Давидовича, Фединишина, Стецюка, Зубаля й Оришкевича. Службу Божу відправив Кир Никита. Підчас неї співав хор питомців. Парох Сасова, о. Лиско виголосив до зібраних мас народу святочну проповідь, в якій пояснив приявним, у чому велич і значіння цьогорічного свята в Підлиссю.

Після Служби Божої коротку промову виголосив епископ Никита. Безпосередньо після богослуження відбулася панахида на могилі Невідомого Стрільця. Була це найзворушливіша частина свята.

Після одногодинної перерви почалася друга, дуже скромна по обкроєнню, програма свята. Почав її промовою голова комітету д-р Т. Ваньо. Промову закінчив він закликом, щоб усі присутні зложили обітницю завжди, так як незабутній Маркіян, служити найвищим ідеям української нації.

По промові д-ра Ваня хор зединених читалень „Просвіти" зі сіл Юськовичі, Теребежі, Закомаре, Волуйки, Хватів, Бортків, Вільшаниця, в числі коло 250 членів, під умілою диригентурою п. Сумика відспівав Матюка до слів Шашкевича: „Цвітка дрібная" і Ярославенка „Просвітянський Гимн".

Опісля орхестра золоч. „Сокола" під кермою п. Поважука відіграла Ніщинського „Вечерниці" — і національним гимном у супроводі орхестри покінчилось свято. Слід замітити, що на святі було дуже мало інтелігенції не тільки зі Львова, але навіть із близького Золочева. УПР репрезентував пос. Ст. Біляк.

При кінці ще одно: на будуче такі масові свята повинні рішуче затратити свій ярмарково-відпустовий характер. Урядову частину стягнути так, щоб присутні не томились і всі могли брати участь у Богослуженні, чи програмовій імпрезі. Щойно відтак моглиб всі свобідно відпочивати, гуторити і т. д. Через те свято рішуче зискалоб на своїй урочистости. Окреме бажання це те, щоб ріжні „каліки" й прошаки, коли вони вже мусять бути на таких імпрезах — мали своє окреме місце і не вештались усюди й не профанували вигуками свята, тим більше, що цим разом на Підлиссі не було крикливих жидівських крамарів.

P. C.

ГРІЗНИЙ КОНФЛІКТ МІЖ ЯПОНІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 2. 8. ПАТ. Японські війська розброїли на стації у Тієн-Тсіні трьох французів і трьох анамітів, з уваги на заборону переходити міжнародній міст. Кількох французьких вояків утікло з рук японців і забарикадувалося в одній зі саль двірця. Один сержант і вояк ранені. Японці не перепустили теж французьких самоходів з харчами, що їхали з концесії до французького арсеналу. Консулярний корпус і команданти закордонних відділів звернулися до японської команди, щоб запевнила невтральність міжнароднього мосту і міжнародньої дільниці. Команда японських військ згодилася шанувати невтральність.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

РІЗНЯ ЯПОНЦІВ У ТУН-ЧАО.

ТОКІО, 2. 8. ПАТ. Китайці вирізали коло 200 японців і вдерлись у Тун-Чао. Лише кільком японцям, перебраним за китайців вдалося втечи з Тун-Чао і повідомити про цю різню штаб японської армії.

НОВИЙ КРЕДИТ 300 МІЛ. ЄН НА ВІЙНУ.

ТОКІО, 2. 8. ПАТ. Японський уряд звернеться до парляменту, щоби признав додатково 300 міл. єн на видатки у звязку з війною у Північному Китаю. Крім того міністерство війни домагається дальшого кредиту 300 міл. єн для міністерства маринарки і закордонних справ. Буджетовий дефіцит 1.400 міл. єн покриють з внутрішньої позички. На токійській біржі знижкували всі папери, навіть акції военного промислу. Цю знижку пояснюють втратою надії на швидке закінчення війни в Китаю. Обі найбільші японські партії Мінсеїто і Сеюкаї візвали уряд до енергійних виступів у північнім Китаю.

НЕЗАЛЕЖНИЙ УРЯД У ПІВНІЧНОМУ КИТАЮ.

ТОКО, 2. 8. ПАТ. Японські війська перестануть вести военну акцію в півн. Китаю, щоби створити новий зовсім автономічний уряд.

ДОПОМОГА СОВІТІВ ДЛЯ КИТАЮ.

ВИЇЗД ГЕН. БЛІХЕРА ДО НАНКІНУ.

До Льондону надійшли вістки, що марш. Бліхер по нараді зі Сталіном, Ворошиловом і Димітровом, виїхав до Китаю, як дорадник китайського штабу проти японців. В інтервю з „Наєс Вінер Журналь" б. начальний командант британської середземно-морської фльоти адм. Кер заявив, що у звязку з вибухом війни на Далекому Сході і тайним виїздом совітського маршала Бліхера до Китаю, істнують незбиті докази фінансування китайської армії Совітською Росією. Адм. Кер підкреслив, що час японсько-китайської війни залежить виключно від висоти грошевої підмоги СССР на озброєння китайської армії. Перед кількома роками 4/7 території Китаю було під впливами Москви. Тепер зменшилися ці впливи до 3/7 тому, що японці спаралізували частинно большевицьку акцію. Тому Совіти змагають тепер спаралізувати цю протикомуністичну акцію Японії на терені Китаю. Злучені Держави переконані, що війна між Японією і Китаєм неминуча. Якби навіть китайці вигнали японців з північного Китаю — його побережжя стало би отвором для японської інвазії. Сильні відділи китайських військ машерують до північного Китаю.

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ТІЄН-ТСІН, 2. 8. ПАТ. Китайські війська довели до катастрофи мукденського експресу між Танг-Ку і Тієн-Тсіном. Шістьох убитих, 60 ранених, багато чужинців.

Оборона церкви перед фальщивими приятелями.

Промова прем. Стоядіновича.

БІЛГОРОД, 2. 8. ПАТ. Прем. Стоядінович по нараді з реґентом кн. Павлом виїхав на відпочинок над Адрійське Море. Перед виїздом був на відкриттю нової фабрики алюмінію в Льожоваці і виголосив промову, в якій торкнувся конфлікту з православною церквою. Підкреслив, що мусів вести боротьбу з двома ворогами: помилкою і пристрастями. Великою помилкою є здогад, що конкордат пошкодить православній сербській церкві. Політичні пристрасти наших ворогів побільшили цю помилку переміняючи церкву на арену політичної боротьби. Я зробив усе — заявив премієр, щоб оборонити церкву перед її фальшивими приятелями. Додав, що буде змагати до того, щоб ніодно віроісповідання не стояло вище від інших і щоби ніодно не панувало над державою

Л. ІНФЕЛЬД. 3

КЕМБРІДЖ.

Вечір поглиблює дивне враження, що його викликує Кембрідж, враження міста, що збережене незмінно продовж століть, законсервованого живого музею, театральної сценерії, якої штучність поглиблюють силюети одягнених у тоги (gowns) і квадратові шапки (squares) студентів. Тільки в тому приписаному одязі вільно студентові вийти вечорами на вулицю. Каледжі зачиняють в десятій. По тій годині не вільно студентові покинути свого мешкання й не вільно йому вернутися до нього по дванацятій. Студенти, що мешкають за каледжом (деякі каледжі дозволяють на це з причини недостачі місця) підчинені тому самому риґорові. Господиня тільки тоді має право найняти студентові кімнати, коли здобуде дотичний дозвіл, якщо зобовяжеться зачиняти перед 10-ою вікна і двері, якщо зголосить туторові кожне спізнення і якщо комісія, яка досліджує розміри мешкання, мягкість ліжка, функціонування лазнички, признає її мешкання доволі комфортовим для майбутнього володаря Англії.

Просто несамовите враження викликує зміна, яка відбувається у вигляді Кембріджу продовж кількох днів. Шкільний університетський рік ділиться на 3 семестри (термс), із яких кожний триває два місяці, переділені великими феріями, святами Різдва й Великодня. В часі ферій студентам із принципу не вільно перебувати в Кембріджі, хіба, що добудуть на те окремий дозвіл. Вигляд міста основно зміняється. З веселого, бурхливого й кипячого життям міста продовж кількох днів Кембрідж перетворюється в нудну й провінційну діру. Університет тут не є, як в інших містах, додатком, але суттєвим і основним змістом цілого міста. Ще пливе притаєною течією наукове життя, зїзджаються, особливо в періоді великих ферій, учені з усього світу, але щезає верхній чар того міста, що звязаний із його студентським життям. Повне погідного гумору студентське життя обявляється тут буйніше й виразніше, як в якомунебудь іншому університетському місті. Треба ще згадати замітну функцію бульдогів і прокторів, про яких кружляють безчисленні дотепи, з яких наведу хоч один.

Установа прокторів така стара, як старий університет. Проктором вибирають щороку одного із професорів. Одним із його завдань є контроля поведінки студентів на вулиці. Він має право приступити до кожного, кого підозріває, що є студентом і не носить своєї тоги, до кожного пяного студента (і те буває), або курячого на вулиці папіроса (чого не вільно), або вкінці до студента, що ходить із жінкою, якої репутація не видається йому перпорядна. (Вільно показуватися на вулиці тільки тоді з жінкою, коли представили її батькам). Проктора проводять у пристойній віддалі два бульдоги. Так називаються два слуги, одягнені в циліндри, витреновані швидкобігуни. Найшовши щось не в порядку, проктор — за посередництвом бульдоґа — запрошує студента, записує його прізвище, каледж, не домагаючися ніякої леґітимації. Неможливо врешті подумати, щоб студент подав не своє прізвище. За менші проступки грошеві кари (нпр. за неношення тоги к. 10 зол.). Усю ту середневіччам датовану установу, трактують студенти з великим гумором. Часто на вид бульдогів студент утікає і Кембрідж є ареною перегонів, що кінчаться здебільша, з огляду на кваліфікації бульдогів, пійманням студента. Зловлений платить подвійно. Але нічого йому не буде, коли встигне втекти. Не вистарчить, що проктор чергової днини пізнає його на вулиці. Провину мусить ствердити проктор на місці, у хвилині провини. Кожний каледж є азилем. Студент, якому в утечі вдалося дістатися до якогонебудь каледжу, стає незайманий, бо не вільно бульдогам переступити мурів каледжу. Трапилася раз така історія. Утікаючи перед бульдогом, задиханий студент добіг до паркану каледжу й сів на паркані з звішеними на незайманий ґрунт того каледжу ногами. Розлючений бульдоґ сів на тім паркані зі звішеними на вулицю ногами, постановивши ждати, поки студент не покине каледжу, до котрого сховався, й не піде до свого. (Студент мусить зявитися в своєму мешканні перед 12-ою). Так чекав бульдоґ чотири биті години. Пять хвилин перед 12-ою студент покидає паркан, ідучи в глиб каледжу. Це був його власний каледж.

(Далі буде.)

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Північно-східна переправа.

Про „північно-східню переправу“, себто про комунікацію морем з Атлантійського до Тихого Океану здовж північних берегів Европи й Азії чули ми ще в школі. Памятаємо ще прізвище Норденскельда, що переплив туди на кораблі „Вега“ в 1878/79 р. Одночасно ми вчилися, що „північно-східня переправа“ ніколи не буде мати практичного значіння з приводу безмежних арктичних ледів, що унеможливлюють правильну комунікацію кораблями. Дійсно щойно Амундсен відважився в 1919/20 р. ще раз переплисти цю небезпечну дорогу.

Одначе сьогодні справа представляється інакше. А саме що року переправляється туди кільканацять торговельних кораблів, що транспортують товари з Архангельська і Мурманська до Владивостоку. Є надія, що ця комунікація пошириться на інші европейські та азійські пристані, передовсім на японські та китайські.

Якжеж це сталося, що „північно-східня переправа“ набрала негайно практичного значіння? В 1932 р. ледолім „Сібіряков“ переплив цю дорогу перший раз, ніде не перезимовуючи (Норденскельд і Амундсен мусіли перезимувати). 1934. р. німецький ледолім „Лідтке“ перевіз перший раз товари з Владивостока до Мурманська. 1935 р. „відважились“ на північно-східню переправу аж 4 кораблі (два з заходу на схід, а два зі сходу на захід). 1936 р. переїздило цей північний ледовий шлях уже 14 кораблів, себто комунікація з кожним роком розвивається.

Цікаве, що дослідники ствердили, що ледові умовини на північнім Ледовім Морю з року на рік поправляються. Обчислили навіть, що маси леду зменшилися продовж 50 років на 13%. До розвитку комунікації причинились і ледоломи, які „проломлюють“ морський шлях від липня до жовтня. Численні метеорольогічні стації дбають про щоденні метеорольогічні інформації для кораблів. Крім цього стаціоновані в кількох місцях летуни щоденно перелітають великі простори і радієвим шляхом комунікують пливучим кораблям, де нема леду і де комунікація для кораблів легша. Окрема експедиція досліджує тепер, чи не вигідніше булоб плисти кораблям ще дальше на північ і опливати Новую Землю та таким робом оминати „ледову пивницю“, як називають моряки Карський пролив і Карське море.

Вздовж північного сибірського берега повстають нові пристані, летовища, а також короткі злізниці в напрямі запілля. У двох сибірських пристанях кораблі набирають вугілля, наладовують і виладовують товари. З недавних рибацьких осель повстали сьогодні міста з фабриками, тартаками, тощо.

а. л.

Війна з муравлями в Ріо-Пара.

Один із подорожників по Полудневій Америці оповідає неімовірні історії про жахливі пригоди, що їх довелось йому пережити. Цей подорожник на прізвище Вільгельм Лексіс оповідає таке:

Нема нічого жахливішого як муравлі в поході. Ніколи не міг я збагнути, що жене тих звірят у далекі мандрівки. Чи голод, чи просто якась невияснена потреба мандрувати жене муравлів вперед. Годі сказати, що їх жене сотні кільометрів і приневолює нищити все, що вони зустрінуть на своєму шляху. В 1933. р. одна така похідна армія муравлів перейшла 567 км. Якщо люди не булиб її знищили вогнем, то імовірно муравлі булиб перейшли ще 500 км. Одначе найжахливішу пригоду мав я в 1934. р. в січні над горішньою Ріо Пара. Кілька днів перед тим оповідав мені один старий індіянин переказ свого племени. Переказ віщував, що одного дня прийдуть із пралісу величезні маси муравлів і знищать людей та пожеруть. Тоді ми сміялись із того оповідання.

Гавчо втікає.

День перед тим зустріли ми якогось гавча (індійця-коноха), який їхав на майже виснаженому коні. Він затримався хвилинку при нас, зів дещо і хотів далі їхати. Ми радили йому пережидати з нами ніч, та він не хотів про те навіть чути.

— Я важко мусів боротися, заки добився до вас — відповів він таємничо — а мій кінь не міг би вже цього витримати. Чи ви знаєте, що я мусів 4 години скажено гальопувати, щоб не бути віджененим?

— Алеж тут нема ніяких диких звірів — відповіли ми счудовані.

Гавчо засміявся.

— Ніяких диких звірів... — глумився він — це правда. Та чи є щось більше лиховісного, як муравлі?...

Ми вважали його божевільним, бо серед гавчів доволі часто можна стрінути чудаків і не затримували його, коли він по годині всів на свого стомленого коня і відїхав.

Відтак полягали ми спати. Від лісу відділював нас широкий на яких 2—3 м. потік. Від прерії відділювало нас багно, в якому, на жаль, було багато комарів. Всеж таки ми вибрали те місце, щоб защадити собі труду вартування і забезпечитися перед підступним нападом індіян.

У 3-ій годині ранку.

І тут на тому місці звели ми жахливий бій із армією муравлів, бій, що почався в год. 3-ій і тривав 18 годин. Бій немилосерний, жахливий, на життя і смерть... В год. 3-ій над ранком збудив нас пронизливий крик наших індіян. Ми скочили негайно на рівні ноги і засвітили наші карбітові ліхтарки. Спершу не могли ми нічого побачити.

— Що сталося? — питали ми наших індійців, а вони показали нам дрожачими руками поза потік.

Спершу ми не бачили нічого, тільки відчули, що щось скоїлося. Згодом усе стало нам ясне. Ця темна ворушка маса, що тягнулася у нескінченість, це щось, що котилося в нашу сторону — були муравлі, велитенська армія, що ладилась до наступу. В цій хвилині ми всі розбудились. Коні стали мов навіжені, ледви можна було їх вдержати. Три собаки скавуліли і вили, індійці молились і кляли на переміну. Спершу підійшли ми з сімома ліхтарками до берега. Муравлі стояли цілими масами, одна верства на другій, так, як це вони завжди роблять, коли ладяться до нападу. Тоді команду перебрав д-р Вайнінгер і тримав її аж до самого кінця. Спершу ворог намагався масами сфорсувати потік, щоб по трупах своїх товаришів, немов по мості перейти на другий беріг. Одначе бистрий струм води поносив цілі маси з водою. Двічі намагалися вони сфорсувати потік і за кожним разом без успіху. Ворог підсунувся до самого берега потоку і пристанув. Тоді зійшло сонце і при соняшному світлі побачили ми, що ввесь простір, куди оком засягнути, покритий муравлями. Проти тієї велитенської армії стануло нас 18 мужчин, два вантажні авта і 10 коней. Правда, ми могли втекти, але у віддалі 7-ох кільометрів на схід лежали 4 наші доми і в них наших 7 жінок і 4 дітей. Якщо ми втеклиб, тоді все було страчене, пропалаб праця пятьох довгих літ, що ми їх провели на досвідній стації.

Бій починається.

Це було просто жахливе враження бачити при денному світлі ці непроглядні маси муравлів, але ми перемогли наш страх і станули готові до бою. В 4 годині ранку Вайнінгер вислав трьох наших індіян до наших домів і до сусідніх фармерів із проханням негайної допомоги. В 6-ій годині почався перший наступ. Сотні тисяч муравлів посчіплювалося в темні кулі і почали поволі котитися до води. Спершу ми не знали, що ті кулі означають, поки перші кулі не доплили до нашого берега. Щойно тоді, коли з них вилився струм муравлів, ми зрозуміли хитру тактику тих звірят. А тут уже плило більше, як 30 таких куль до нашого берега. Ми почали стручувати їх довгими дручками у воду і таким чином припинили наступ тих живих „танків“. Але ворог постійно прибував і ми не могли мати надії на довгий та успішний опір.

— Позір! — крикнув д-р Вайнінгер — ми йдемо до протинаступу. Всю бензину до мене!

Десятьох мужчин схопило тепер за збірник бензини, вилили воду аж на противний беріг потоку і швидко відступили. В тій самій хвилині на протилежний беріг полетіла горіюча шмата і цілий беріг станув у вогні. Жахливий вид, одначе муравлі затрималися.

Аж до 9-ої години панував відтак повний спокій. Та хай мені ніхто не говорить, що звірята не думають. Коли муравлі запримітили, що чоловим наступом нічого не вдіють, розділились на два крила. За спопелілими і вонючими муравлями стояли ще безмірні маси цих звірят і можна було бачити, як вони розділюються на право й на ліво.

Живі рури.

Вайнінгер залишився на середині, я пішов із трьома людьми на ліво, ботанік д-р Квікерец із чотирома людьми на право. Кожний із нас мав 7 баньок бензини і по дві баньки оливи. Спершу намагалися муравлі знову сфорсувати потік плаваючими кулями зі своїх тіл — одначе ми знову поскидали їх дручками до води. А тоді скоїлося щось нового, щось, що зморозило нам кров у жилах. Щось невимовно жорстокого. Тисячі муравлів створили довгу руру зі своїх тіл. Із отвору тієї рури завбільшки двох центиметрів сипнулись несподівано цілою течію муравлі. Ці рури перекинені через потік стали правдивим тунелем для муравлів. Усе відбувалось із просто неймовірною швидкістю, так, що заки ми зясували собі цілу силу небезпеки, муравлі покрили роєм наш беріг. Я крикнув на своїх людей, щоб рятували бензину. Відтак почали ми знову дручками скидати муравлині мости до ріки. На хвилину стримали ми наступ муравлів, одначе хитрі комахи зорієнтувалися в ситуації, що наші сили обмежені та що ми не можемо бути одночасно у всіх місцях і розділились на дві сторони та почали нас заходити. Щоб очистити беріг ми мусіли знову випорожнити кілька баньок бензини і підпалити. Безпосередню небезпеку ми відсунули, одначе зрозуміли, що на цім становищі довго не вдержимося. Муравлі заходили нас крилами. До бою кинули вони бодай двоміліонову армію. А нас було кільканацять. Ситуація ставала загрозлива і на інших відтинках. Вайнінгер почав кликати підмоги.

Коло 11-ої почався головний наступ. Флянковий наступ муравлів зіпхав нас на вузький клаптик землі, так, що ми були з трьох сторін окружені. Найвища пора, щоб надійшла поміч. А муравлі нищили все, що їм стануло на дорозі. Спершу пішли наші коні, відтак наші собаки, вкінці прийшла черга на нас. Із несамовитим жахом і зі смертельною швидкістю почали ми прокопувати з обох загрожених сторін рови, які негайно наповнилися водою. Але тоді ми були вже з трьох сторін відрізані від світа і тільки від кількох хвилин залежало, чи муравлі не замкнуть нам ще й цю останню дошку ратунку. Ми почали вже думати над тим, чи не спробувати тієї останньої дошки ратунку, коли раптом побачили у віддалі 30 вершників, що гнали до нас повним бігом. За ними їхали 4 вантажні вози у стрімголовнім темпі крізь степ.

Поміч наспіла дослівно в останній хвилині! Ми покинули тепер наші становища і подалися на схід. За нами негайно вирівнялася лінія муравлиної армії. Це стало їх погубою. Відділ мужчин, що наспів нам із поміччю вилив більше, як 100 баньок бензини й оливи та підпалив цю мішанину.

Одночасно інший відділ заїхав із боку та підпалив висушену степову траву. Та муравлі все це таки намагалися продовжувати свій наступ крізь вогонь. Ще кілька годин мусіли ми боротися з відділами муравлиної армії, що перебилася крізь вогонь. Щойно перед вечором заломилася наступова сила муравлів — останки відступили знову до ліса.

Це був найбільший бій над Ріо Пара, бій, що про нього ще довго говорили.

Злочинне псування збіжжа комбайнами.

Боротьба селянства проти уживання комбайнів при жнивах розвивається далі. „Ізвестія" з 17. м. м. пишуть з цього приводу: „Роля партійного проводу Машиново-Тракторних Станцій має помагати колхозникам зорганізувати обслугу комбайнів транспортом, витворити всі потрібні умови для доброї роботи та відповідну комбайнерів, осягти лад у роботі комбайнів. Але цих умов роботи майже ніде не додержують. Тисячі першорядних машин в гарячий час жнив або стоять без роботи, або працюють неповною силою, косять малою скорістю. В багатьох місцевостях це веде до цілковитого ударемнення механізації жнив. В Азовсько-Чорноморськім краю плян механізації виконано на 14%. Совхози переводять жнива з злочинною повільністю, досі забрали лише 6% цілого збіжжя. На Дніпропетровщині скошено комбайнами до 10 м. м. лише 24%, а малоб бути 32%. В Орджонікідзівськмі краю — лише 19%, замісць 76%. Брак транспортових засобів у МТС такий, що в Азовсько-Чорноморськім краю, в Орджонікідзівськім краю, в Кримській АССР, на Одещині та Дніпропетровщині в копицях на полі полишилось до 50 міліонів пудів зерна. Комбайни, гонячись за великими кількостями скошеного збіжжя, забули про якість роботи. В Моздокськім районі, Ордж. краю, в колхозі „Заря Соціялізму" втрати збіжжя сягають до 4 сотнарів на гектар, в колхозі „Красний горец", 6 сотн. на гек., в артелі „Українець" втрати сягають до 20% цілого врожаю. Великі втрати мають також колхози в Азов.-Чорном. краю, на Дніпропетровщині та Одещині. Віддано до суду директора Доренбурґського совхозу та деяких інших за саботаж кошення комбайнами. Антимеханізаторські тенденції треба знищити найбільш рішучими засобами.." Не зважаючи на те, що механізовані жнива провадять до величезних втрат збіжжя, за які селянство відповідає тою злиденною частиною збіжжя, яку полишає йому хижацтво московського уряду, — втрати збіжжя наслідком осипання перестиглою пшениці та поганої роботи комбайнів у минулому році були такі великі, що по деяких районах косили в цім році тисячі гектарів самосійного збіжжя. Як воно виглядало, питання інше. Але безголовя окупаційних урядів викликує все більше обурення чужонаціональних земель СССР. (Офінор).

З жидівської преси.

Про українську політику в Польщі.

Відомий варшавський публіцист Бернард Зингер („Регніс") помістив у „Гайнті" з 30-го липня статтю п. н. „Українці на роздоріжжі". Передаємо її з журналістичного обовязку.

В дискусії над шлеськими законами не брали зовсім участи українці, що мають свої власні клопоти. На вівтірковому засіданні сойму нагадували частинно бувших послів Жидівського Кола. Крутилися нервово, проходилися від буфету до клюбу, іхній голова Мудрий шукав премієра. Посол Біляк нервово повторяв інтерпеляцію.

В цьому дні до стола в буфеті, де сидять українці, прилучилася відома делєгація зі славним прал. Куницьким. Українські посли сидять далеко від входу, близько дверей, що провадять до соймового готелю. Побіч іхнього стола находиться малий столик для жидівської меншини.

Після засідання сойму частина українських послів і сенаторів пішла до себе до „клюбу".

Слово „клюб" фактично не істнує. Маршал сойму згідно зі становищем полк. Славека не признає ані національних ані партійних клюбів. Домівки світять пусткою...

Українські посли находять прибіжище у віцемаршала Мудрого. В одній кімнаті сидить машиністка, в кабінеті Мудрого відбуваються посольські збори. Автім українці відбувають свої наради частіш у Львові, як у Варшаві.

Перед двома роками засідання були рідкі. Владу перейняв у свої руки.., посол Мудрий, що мав створити нову еру в українсько-польських відносинах. Перший раз посла Мудрого кинуто з редакції, його батьківщини, на терен польського парляменту з коридорами, вистеленими мягкими диванами. Старий провідник Левицький відійшов.

Пропаґатор порозуміння Луцький переніс ся до сенату й скермував свій зір виключно на господарські справи, вижидаючи відповідного моменту.

Посол Мудрий увійшов як гомо новус. Від розмови з премієром Косцялковським, з усіми міністрами, вдалося йому дістати авдієнцію в марш. Сьміґлого-Ридза, а коли прийшов новий премієр, Мудрий думав, що тепер ситуація буде більш ясна й щира. Скінчиться флірт з приреченнями. Прийдуть малі, але конкретні вчинки.

Про жидівсько-українську співпрацю не було мови. Обопільні взаємини були зовсім поправні й товариські, але ніколи навіть у часі найгостріших атак антисемітських послів на засіданнях сойму не забирав голосу українець. Українські посли й сенатори, зглядно з жидами як „наддатком до віна", не зважаючи зовсім на приманливі пропозиції ніколи не брали участи в ніякій авантурі.

Льоґіка деяких українських діячів була зовсім проста. Здавалося їм, що в тому моменті дізнає напевно ослаблення антиукраїнська акція, бо не можна зривати з усім мешинним фронтом, що обіймає 31% населення (фактично 35%!)

Два роки проводив Мудрий в УПР і стояв на чолі УНДО, вижидаючи на діла. Зустрінувся з безоглядною критикою прихильників порозуміння нпр. з боку б. товаришів з „Діла" з Кедрином-Рудницьким на чолі. Боротьба прийняла гострий характер. Бувший нач. редактор „Діла" покинув остаточно газету, але вірив, що дальші переговори й висліди поправлять йому ситуацію.

Надійшов момент, коли Мудрий завагався, коли настала важка ситуація. Була це хвилина, коли мін. Понятовський виступив зі своїми проєктами законів у справі парцеляції, коли серед українців запанував острах, що піддадуть ревізії право власности землі, що її набули українці у польських поміщиків.

Опісля прийшли нові вісти, навіть радісна новина, що джентельмен і чоловік маршала воєв. Білик, стає воєводою у Львові, але розвинувся в Сх. Галичині сильний рух для оборони польського стану посідання... Ситуація Мудрого стала важка. Коли „бунт" закрався міцно в ряди „клюбу", почавши від старого селянського посла Тершаківця й коли пос. Жиборський вніс інтерпеляцію... повстала вже правдива революція. Бачили в Жиборському символ.

Українські посли рівночасно відчули, що на місці ситуація важка. Мериторичної частини інтерпеляції Жиборського щодо підгаєцького повіту не дементували, так як не перечили відомостям з Сокаля про індивідуальні акти терору. Ці факти пятнує УПР дуже гостро, але вони виказують, що екстремістичні елементи по довгій мовчанці набрали розгону.

Під натиском випадків і соймових послів Мудрий з товаришами пішов до премієра „раз на завжди" виснити ситуацію. Три години тревала авдієнція.

А опісля? Опісля посли виїхали до Львова й бажали собі, щоб відносилися до них сердечно й добре у воєвідствах і повітах як на першому поверсі на Краківському Передмісті. В найближчих днях має прийти рішення у справі слів і вчинків на тему надії й дійсности та взагалі щодо тактики на майбутнє. Отже невиключені малі фамілійні й неосновні несподіванки, що малий жидівський столик зблизиться до великого українського стола, що може впасти слово оборони з боку українців у користь жидів. Не має це — річ ясна — нічого спільного з якимнебудь порозумінням.

Одне ясне, а саме, що Мудрий переживає тепер найважчі хвилини, що не тішать його гонори, які припали йому в уділі в перших днях його праці у Варшаві, коли він став за одним махом головою УПР і прийняв гарний презент з другого боку, у постаті віцемаршалківства".

•

Повторяємо: наведену статтю передаємо з чисто журналістичних інформаційних оглядів з уваги на її актуальну тематику та популярність її автора. Зі свого боку зазначуємо, що коли автор, ред. п. Зингер, має славу людини дуже добре поінформованої про польські й „меншиневі" справи, проте в даному випадку робить враження, що він чував, що десь дзвонить, але не бачив дзвону. Зокрема слід в імя правди ствердити, що досі ані „Діло", як часопис, ані його політичний редактор не виступали взагалі з критикою проводу УНДО й УПР. „Діло" обмежувалось досі тільки до зясовування фактичного стану „нормалізації" і до критики польської сторони та пригадувало свою стару незалежність. Покищо широкі кола громадянства мають змогу висловитись у рямцях анкети. Безсумнівно, „Діло" як незалежний орган української прилюдної думки, зясує своє становище до всіх актуальних питань української політики настільки ясно, щоб ніхто не мав ніяких сумнівів.

През. Рузвельт вірить у демократію.

Злучені Держави і Франція затіснюють приязнь.

Заходом уряду Злучених Держав збудовано у Монфалькон памятник у честь 180.000 поляглих американських вояків у Франції. Памятник це величава дорійська колюмна зі статуєю свободи. У відслоненні памятника взяв участь президент Франції Лебрен, прем. Шотан, мін. Дельбос, марш. Петен, американський амбасадор Булліт та амер. ґен. Першінґ, який звернувся до представників міжнародньої преси, щоб затіснювала порозуміння між народами. Марш. Петен закінчив свою промову побажанням, щоби французько-американська приязнь, припечатана кровю вояків обох країв поглиблювалася далі. Опісля присутні вислухали промови през. Рузвельта з радіо, який підкреслив свою віру в ідеал демократії. Перед 20 роками ми приступили до війни, щоби боронити цього ідеалу. Оба краї бажають жити в мирі з усіми народами. През. Рузвельт закінчив свою промову висловленням переконання, що давна приязнь обох народів не може ніколи ослабнути.

——o——

Нова книжка Андре Жіда про СССР.

Несамовиті атаки московської преси на відомого французького письменника за його книжку, яку він написав розчарований тим, що бачив в СССР, спонукали його написати нову книжку, що появилась кілька тижнів тому під нагол. „Поправки до мого повороту з СССР". В ній він пише між іншим: „Совітського робітника приковано до фабрики, як селянина до колхозу чи совхозу. Коли він не належить до партії, товариші сидять на його карку. До партії дістатися нелегко, але її й не можна залишити, не втративши посади та не виставивши себе на переслідування. Довіря не можна мати ні до кого. Навіть невинні слова дитини можуть вас знищити. За кожним доглядають і кожний доглядає за іншими. На соціяльних шаблях найвище стоять найбільш рабські, скорумповані, підлі елементи. Все повно брехні. Пролетаріят не має навіть змоги вибрати своїх представників, які моглиб боронити його інтересів. Народні вибори тайні, чи явні є комедією, все призначається згори. Коли все те, що ми бачимо в СССР веселе, то це лише тому, що бути сумним чи бодай свій сум виявляти — дуже небезпечно. Місцем для скарг є не Росія, а Сибір. Боронити невинуватих заборонено. Лихо тому адвокатові, який захотів би боронити перед якимсь трибуналом навіть найбільш невинну людину, призначену на засуд..." Ця книжка Жіда мусить бути особливо прикрою для московського уряду в нинішній політичний момент у Франції.

НАСТУП ПОВСТАНЦІВ.

Авас повідомляє, що повстанці посуваються на відтинку Теруель дальше вперед, намагаючися дійти в найкоротшому часі до Безас. Противник ставить дуже слабий опір. Повстанці заняли місцевість Даворд, дуже важні під стратегічним оглядом позиції під Сієра Карбонера, крім цього Сальдон, Міна і Перонак.

ЧЕРВОНІ ВІДСТУПАЮТЬ.

Повстанчі відділи посуваються швидко вперед долиною Таху, одначе не навязали ще контакту з противником, який швидко відступає. У міжчасі валенсійський уряд дав наказ евакувати примусово населення всіх сіл і містечок в окрузі Теруель. На випадок непослуху мають стосувати жорстокі кари.

Імовірно це рішення спричинив не тільки плян зорганізувати в тих місцях осередків опору, але радше бажання недопустити до радісних маніфестацій мешканців при вході національних відділів.

Франція невдоволена політикою Москви.

Положення, що витворилося по виступі совітського делегата Майського в Льондоні в комітеті неінтервенції, оцінюють у Парижі з великим песимізмом. З деяким затривоженням говорять, що у справі неінтервенції знову витворилася засаднича криза. Виступ совітського делегата в льондонському комітеті, викликав велике негодування, що виявляється не тільки у правих колах, але також і на сторінках інформаційних органів. Головно роблять закиди Совітам, що займаючи таке становище спаралїжували зусилля Англії зневтралізувати впливи Німеччини й Італії на ген. Франка. Цю совітську тактику називають дипльоматичною незручністю, тимбільше, що вона дає Німеччині й Італії притоку продовжувати непевну ситуацію. „Ле Тан" у вступній статті пише, що становище Совітів може сторпедувати англійську ініціятиву. З другого боку відповіди Німеччини, Італії й Португалії, відновляють трудноці, що були перед 15 днями. Орган приходить до висновку, що льондонські розмови в новій небезпеці і це грозить неуспіхом політики неінтервенції. Хоч система неінтервенції була б слаба — кінчить „Ле Тан" — вина далі істнувати, як тільки хочеться задержати загальний мир.

Перед візитою мін. Ідена в Римі?

Англійський премієр Чемберлен передав італійському амбасадорові в Льондоні Грандієві листа від Мусолінія. В цьому листі, написаному в дуже приязному тоні, Чемберлен пропонує Мусолінієві, щоб Італія затіснила співпрацю Риму з Льондоном в інтересі европейського миру. В звязку з цим листом появилися чутки, що осінню ц. р. приїде до Риму з візитою англійський міністр закордонних справ Іден.

—о—

Пісня єднає з батьківщиною.

Великий фестиваль у Бреславі.

У Бреславі відбувся 1. ц. м. XII-ий зїзд союзу німецьких співаків при участи кількадесяти тисяч осіб. Канц. Гітлер у своїй промові до учасників підкреслив, що німецька мова і німецька пісня єднає 95 мілїонів німців, розкинених по цілому світі. Пісня „Дойчлянд ібер аллес" висловлює почування населення сильної держави і сильного народу. Канцлер звернувся зі сердечними словами до німців з закордону, які співають німецькі пісні в місці свого замешкання, підтримують звязок з німецькою батьківщиною. З прогульки до Німеччини повинні виїхати переконані, що німці стоять міцно і ніколи не зигнуть. При кінці свята коло 30.000 закордонних німців з полудневої Африки, Америки, Австрії, Мадярщини, Чехословаччини, Польщі і прибалтійських держав та інших держав передефілювало перед канц. Гітлером і мін. Гебельсом.

НОВИНКИ.

— **Гінекольог-оператор д-р Кость Воєвідка** виїхав на серпень — до 1-го вересня. 1—3

— **Д-р Т. Бурачинський,** Львів, вул. Л. Сапіги ч. 43, виїхав на 4-и тижневу відпустку.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. I., телефон 254-46.**

— **У справі відступного за мешкання.** З огляду на недалекий речинець, коли вигасає закон про охорону льокаторів у відношенні до мешкань, опущених дотеперішніми льокаторами, в останньому часі зазначився більший рух при заміні мешкань. Загально шукають за малими, 2-і 3-кімнатними мешканнями, що обтяжені меншим комірним. Відступне за таке мешкання доходить до 2.000 зол. і мешканеві посередники мають знову своє жниво. Тому важна буде притадка рішення найвищого суду у справі т. зв. відступного. Умова була сформульована так, що відступне означено як зворот коштів останнього ремонту мешкання. Коли опісля льокатор зажадав зороту заплаченої суми, виходячи із заложення, що умова щодо відступного неважна, з власник дому боронився, що не було ніякого відступного тільки зворот коштів ремонту мешкання, найвищий суд рішив: Видатки на ремонт не належать до коштів, які льокатор міг би відобрати, покидаючи мешкання. Такий зворот коштів слід уважати за відступне, недозволене законом про охорону льокаторів. На основі цього рішення не є важна умова, на основі якої новий льокатор заплатив попередньому якусь грошеву суму як зворот коштів ремонту мешкання.

— **Помідори подешевіли.** З причини сильної спеки в Заліщиках помідори, що зародили незвичайно, впали в ціні до 5 сотиків за кільо. Щоденно відходить із Заліщик по кільканадцять вагонів помідорів на Захід.

— **Запоріжський підземний коридор.** В місті Первомайську, як тепер большевики з московська називають злучені міста Голту, Богопілля та Ольвіополь, відкрито величезні підземні коридори, які провадять до руїн старої запоріжської твердині. Ці коридори відкрито припадково при перебудові пивниці на вулиці Великій в Ольвіополі і на їх початку знайдено дату 1612. р. та літери: РСС., значіння яких ще не зясовано. Про істнування коридорів, яких ще не розслідили, відомо зі стародавних переказів і можливо, що в них знайдуться цікаві предмети старовини. Місцевість, де відкрито коридори, була в старі часи стиком кордонів Туреччини, Польщі та Запоріжської Січі. І запорожці користали з тих підземних сполук, щоб довідуватися про наміри своїх сусідів. (Офінор.)

— **Відновлення назви Хрещатик.** „Офінор" одержав вістку з Києва, що міська рада ухвалила привернути головній вулиці столиці стародавню назву Хрещатик, яка в початку московської інвазії була перемінена на вул. Воровського, на честь московського большевика, що його вбили в Льозані. Замісць того вулицею Воровського буде зватися дотеперішня вулиця Нероновича. Цієї останньої назви цілком не буде. Як відомо, Евген Неронович, визначний громадський діяч і член Центральної Ради, був одним з перших, що перейшли до большевиків і був розстріляний українським військом в часі першого відвороту большевиків.

— **Трагічна їзда ровером.** На вул. Кадетській у Львові 21-літній робітник Тадей Нізьо їхав в неділю рано з гори хідником і наїхав на 25-літню служницю Каролину Гимен, родом з Магерова. Нізьо впав стрімголов два метри наперед і розбивши собі череп на камені, згинув на місці. Одночасно впала на хідник служниця і теж розбила собі голову. В тяжкому стані її перевезли до шпиталю, де вона померла.

— **Краєва хроніка.** Із судової вязниці в Бібрці втік Михайло Корсак родом з Романова, засуджений на 5-літню вязницю. — У фільваркових будинках Яна Гасса в Застінці пов. Тернопіль вибухла пожежа, яка знищила стайню разом зі зложеними там запасами льону й конопель. Шкоди є на 25.000 зол. — В Запитові під Львовом Михайло Мощь і Прокіп Вовк застрілили на фестині Івана Головку і Василя Патрину.

— **Вбили чоловіка підчас облави.** В Глинську пов. Жовква поліція уладила в ночі облаву на Остапа Базилевича із Жовкви, за яким шукала від довшого часу. Базилевич, окружений поліцаями ставив довший час опір. Коли ж він вилепся з рук і почав утікати, впав стріл і положив його трупом. У звязку зі смертю Базилевича пригадують, що тому кілька літ Базилевич, який сидів у вязниці, влаштував бунт, який здавлено при помочі пожежної сикавки.

— **Грім спалив нафтовий закіп.** В часі бурі, що перейшла над коросненським повітом, ударив грім у нафтовий закіп фірми „Альма" на терені громади Вітрно. Закіп з урядженням згорів до тла на шкоду 30.000 зол. Також в інших громадах били громи.

— **Напад на ратушеву сторожу.** На ратушевій вежі в Тарнові доконано в ночі жахливого злочину. Коли сторож Р. Томашевський скінчив свою службу, до вартівні впало кількох озброєних людей і побили його та покололи на цілому тілі. Коли до вартової кімнати ввійшов другий сторож П. Ґвоздь, щоби змінити попереднього, напасники кинулися також на нього і так його змасакрували, що він зімлів. Тоді бандити зрабували своїм жертвам 120 зол. і втікли. Обох сторожів у безнадійному стані перевезли до шпиталю. Грабунку доконано в дні, коли сторожі дістали свою пенсію.

— **Ограбили двір.** На двір Лявбів у Пятковій пов. Добромиль напали озброєні бандити і стероризувавши домівників, забрали все, що представляло більшу вартість. Грабунок серед криків і стрілів тревав дві години. Опісля напали на дім державця і зрабували йому 60 зол.

— ***Вимордували цілу жидівську родину.*** На дім 70-літнього купця Мендля Гіціга в Лукавці на Буковині напали в ночі бандити, які ввійшли до мешкання і з наставленими крісами та револьверами зажадали видачі грошей. Сини Мендля почали борикатися з напасниками. Тоді один із них вистрілом положив трупом 25-літнього сина Йойну Гіціга. Двох других також тяжко ранили. Врешті згинув ще один син, ранений в живіт. Бандити віднайшли схованку грошей і забрали 300 долярів 175.000 леїв. Рано сусіди побачили, що з хати Гіціга ніхто не виходить. Розбили двері і побачили цілу родину в калюжах крови. Справою занялася жандармерія.

— **Трагічний упадок із скали.** Як повідомляють із Кімполюнгу, недалеко вершка Петроле Домней, один молодий робітник, що працював у монастирі при направі даху, впав у пропасть. Гричі вдалось йому видрапатися на вершок стрімкої скали, але за четвертим разом похоронився і впав у безодню, в якій знайшов смерть.

— **Нафтова ріка в огні.** У Моречеме (Румунія) веде крізь місто канал з ропою. Хтось із необережности кинув сірник і ропа запалилася, причому згоріло кілька домів і маґазинів Шкода доходить до 9 мілїонів леїв.

— **Ріжні вістки.** Літак, що вилетів до округового лету над Ocльо, впав наслідком експльозії в море і разом з кількома людьми затонув. — В Аргентині лютиться сильна зима. Снігові замети утруднюють залізничний рух.

Підчас спеки холодимося
МОРОЗИВОМ
тільки з фабрики
„Фортуна Нова"
Тел. 226-14.

✝ Посмертні згадки.

АНТІН КЛИМ, ем. шкільний інспектор член і основник багатьох українських установ у Чернівцях, один із найчильніших українських громадян на Буковині, помер 30. липня ц. р. у 70.-ому році життя. В. И. П.

—о—

Листування Редакції.

Проф. І. Боберський, Югославія: Рукопис дістали, дуже дякуємо, будемо друкувати по змозі без скорочення. Гроші прийшли. Передплата до кінця 1937 р. вирівнана.

Олеся М-: У редакційному вступі до нашої анкети на тему „нормалізації" ми зазначили, що можуть взяти в ній участь всі громадяни, не тільки ті нечисленні, до яких ми звернулись безпосередньо. Однак обовязкова умовина: не можемо друкувати анонімних голосів навіть тоді, коли самій Редакції автор відомий. Кожний голос мусить бути підписаний. Хто має відвагу брати участь в українськім громадянськім житті та мати особисті аспірації — мусить мати відвагу прилюдно підписатись.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Краще поширювати ясні правила спорту,

НІЖ ВОЮВАТИ ЗА НЕЯСНУ ІДЕОЛЬОГІЮ!

Цю статтю прислав нам добрий знавець фізичного виховання у західно-европейських краях. — **Редакція.**

Хто прочитав статтю на „Спортовій стор." „Діла" з 27. липня про самостійність українського фізичного виховання, а не знав усіх закулісових непорозумінь між нашими ріжними спортовими організаціями, той мусів собі сказати, що з нашим спортом — зле. Але недобре теж і те, що до спорту хотять у нас прикладати методи такі модні тепер у політиці ріжних народів, так мовити, „тотальні", „вселікувальні".

Теза, що українське фізичне виховання мусить бути самостійне — гарна, але коли умовини нашого загально-національного розвитку такі, що її здійснити нема ніяких виглядів, то це тільки крилата фраза, дуже шкідлива у практиці. Відомо, що ми не маємо ані органів ані установ ані грошевих засобів, щоб ми самі могли виховувати всю нашу молодь. Не можемо її виховувати умово, отже не можемо і фізично, тимбільше, що фізичне виховання вимагає більших фондів. Добре є дивитись на інші народи, але зовсім фальшиво булоб нам нині наслідувати державні народи, що хотять усі функції народу зосередити в одних руках, проводячи скрізь один напрям. Залишаючи на боці питання: чи такі спроби виховання громадянства дадуть добрі наслідки, для нас важне те, що ми цього зробити не можемо, бо скрізь ми залежні від чужих державних організмів.

Сотні і тисячі наших земляків працюють у чужинців, серед чужинців, поруч чужинців. Відомо, що багато таких земляків працює поневолі в чужих спортових організаціях. Це не гірша школа, як чужий університет та чужа армія. Нема іншого виходу і треба користати з чужого досвіду, яко мога. Як довго одиниця не затратила почуття своєї національної приналежности, чужа школа не зашкодить їй своєю ідеольогією.

Коли говоримо про ідеольогію у фізичному вихованні то можемо мати на думці тільки національну свідомість. Цю свідомість мусить одиниця здобути і плекати в собі незалежно від того, чи вона займається спортом. Як довго ми маємо якісь засоби впливати на свою молодь — дома та у громадянстві — щоб вона не пропадала для національности, так довго зовсім зайвим стає спір про ідеольогію у спортовому вихованні. Молодь, так само як старші верстви громадянства, мусить належати до ріжних ідеольогічних напрямків, тимто дуже важко уявити собі, що мають на думці ті, які кажуть, що „фізичне виховання мусить бути ідеольогічно одноціле".

Пригляньмося найбільше спортовій нації у світі — англійцям. В англійців у спорті нема ніяких ідеольогічних проблем; у них ніхто не питається навіть, чи член спорт. дружини — ірляндець, шотляндець або австралієць. Хто стає членом англійської дружини, той приносить їй честь своєю поведінкою — засадами чесности, джентельменством „фер плей" і це найважніше.

Чи можемо уявити собі, щоб управа якоїсь спортової організації пробувала виховувати водночас своїх членів у гетьманському, католицькім або соціялістичнім дусі? Коли так розуміють деякі організатори фізичного виховання свою ідеольогічну роботу, то вони створюють тільки хаос і віддалюються від самої ідеї спорту. Ми не виступаємо проти того, щоб ріжні ідеольогічні організації творили всякі власні спортові дружини чи осередки фізичного виховання; навпаки — нехай їх буде якнайбільше, але ми рішуче проти того, щоб змішувати спорт, руханку, фізичні вправи з ідеями. У Греції на олімпійських ігрищах ріжні політичні партії або фільософічні школи не мали своїх представників; в Англії до одної і тої самої спортової дружини належать одиниці ріжних віроісповідань і переконань; у фізичному вихованні це для них „приватна справа".

Кидати нині гасло, що все наше фізичне виховання повинно бути „організаційно та ідеольогічно одноціле", це кидати гумномовне бажання, щоб найти силоміць свого Мусоліня або Гітлера, які сказалиб нам: як маємо виробляти в собі масову силу і в якому напрямку маємо її у відповідний мент звернути. Не уявляємо собі, щоб у наших теперішніх скрутних обставинах ми могли створити якийсь провід складений із кількох осіб, що міг би взяти на свою голову фізичне виховання молоді. Якби навіть такий провід розпоряджав відповідними грішми (а ніякі жертви, складки, допомоги і поклики тут не поможуть!), то він не мав би відповідного авторитету вже від першої хвилини, як тільки почав би говорити про ідеольогію. У цьому пункті ми нині найслабші і маємо якнайменше кандидатів на провідників.

Спортовці цілого світу витворили загальні принципи спортового джентельменства і цих принципів може навчитися наша молодь скрізь. А те, щоб вона була „наша" то за це треба дбати вже іншими засобами, а не промовами і поуками при нагоді фізичних вправ. Перед нами може виринути важне питання: що зробити з одиницями, які опинилися в чужих спортових організаціях, щоб вони не зденціоналізувалися? Коли нема змоги притягти їх до ріжних організацій, тоді можна підтримувати з ними дружні звязки і поза спортом дбати за їх духовий розвиток.

На жаль, саме у нашому спорті можемо помітити те саме сумне явище, що і в ріжних інших ділянках громадян. життя: ми починаємо нехтувати земляками, які з ріжних причин (найчастіше матеріяльних) працюють у чужинців і ми зриваючи звязки з ними — самі причиняємося до того, що вони не мають нагоди вернутися до рідного коля, з якого вийшли і через те тратимо їх на користь чужинців. Чи так поводяться чужинці з українцями, які працюють серед них і для них? Чи можна в нас нині уявити собі, щоб ми приняли до своєї спортової організації чужинця, який хотів би стати змагуном під нашим прапором?

Самостійність українського фізичного виховання нині в нас — утопія. Не вільно нам давати таких рад молодим, яких вони не можуть виконати. Гарні неосяжні гасла можуть заподіяти не менше шкоди, як принести користи. Нехай наша молодь користає з фізичного виховання так само, як із духового: де може, як може і з найкращих зразків. А щоб вона була **наша**, то про це повинно подбати передовсім духове виховання: рідне, живе і друковане слово.

Чим був би Гаркавенко досі, якби був обмежився до праці в рідних спортових організаціях? Може був би їздив по селах і там показував свою силу! Сам факт, що він свідомий українець і як такий скрізь виступає — вже заступає нам усе його ідеольогічне виховання. Саме спорт дає нагоду більше, ніж яканебудь інша форма організації підтримувати дружні взаємини з чужинними клітинами. Нехай наші змагуни вчаться від чужинців того, що вважають у світі за найбільші прикмети спортовця і нехай підтримують якнайчастіші звязки з земляками, що працюють у чужих організаціях.

До українських спортових організацій буде горнутися якнайбільше наша молодь тоді, коли вони будуть мати якнайкращі спортові та товариські прикмети. Саме ці прикмети заступлять усяку ідеольогію і факт, що люди ріжних поглядів і переконань будуть працювати спільно як українці та спортовці, матиме більшу вартість, ніж виклади про ріжні завдання громадянина, патріота члена держави, тощо. Фільософи були звичайно поганими спортовцями. Спортовці так само не є добрими фільософами. Нехай ті, що журяться фізичним вихованням нашого молодого покоління не наслідують теж політиків, які люблять моцні слова та крилаті фрази.

Прості засади чесности, щирих товариських взаємин і природної любови до всеї батьківщини вистачають. Спробуйте їх звязати разом без фрази.

Прості засади чесности, щирих товариських взаємин і природної любови до своєї батьківщини вистачають. Спробуйте їх звязати разом без фраз про одноцілість ідеольогії і про все те, що ми повинні, а чого не можемо. Може тоді прості, звичайні принципи спорту поширені серед великих здорових культурних народів причиняться до того, що заступлять ідеольогічний хаос, який у нас панує. А хаос цей повстає часто через те, що люди, які повинні створити добру спортову організацію зовсім непотрібно, бо без відповідної інтелектуальної підготови починають говорити про „прочищення ідеольогії".

-о. -ий.

Спортові висліди.

IV. ОКРУЖНІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ В КОЛОМИЇ.

В днях 12. і 13. м. м. відбулися четверті окружні легкоатлетичні змагання коломийської округи. Уладив їх з припоручення У. С. С. коломийський „Сокіл", як господар змагань. У змаганнях взяли участь майже всі спортові товариства Покуття: сокільські гнізда Снятина, Косова, Тулукова та К. Л. К. із Вербіжа. Перший день змагань почався величавою дефілядою коло сотні змагунів. Від У. С. Союза привитав молодих спортовців п. Марунчак Володимир, а від коломийського Сокола уладжуючий голова п. радник Дідицький. При непевній погоді почалися конкуренції передбігами та метами. Пополудні змагання відбувалися серед безнастанного дощу і це теж мало відемний вплив на осяги. Зате понеділок 13. м. м. був днем загального підйому. Впали два краєві рекорди: Гошюківна Зеновія (Сокіл — Коломия) осягнула в меті ратищем 23.73 м., а Кочій (Сокіл — Коломия), осягнув у трискоці 12.51 м. Тогож дня відсвятковано 15-літний ювилей спортової діяльности п. Марунчака. Перед рядами змагунів подякував м-р Гнатюк заслуженому спортовому діячеві та заавансованому змагунові за труди й працю над піднесенням нашого спортового життя. Опісля промовляв д-р Ганківський, меценат коломийського спорту і удекорував ювилята золотою булавкою. Під грімкі оклики „слава" і „гураад" складали в загально відомому у спортових округах „Дзюнкові" побажання змагуни та сусіди. Закінчилися змагання емоційним бігом на 5 км. (при участи 15 змагунів). Вечором відбулася забава для місцевих і позамісцевих змагунів.

Організація змагань була прецизна. Провід змагань обняв п. Глібовицький Степан, головним суддею був п. Шерстило Богдан, одинокий гість зі Львова. Для розміщення і прохарчування змагунів були створені окремі комітети, що працювали справно під проводом п. Гошовського Омеляна. Зокрема мило вразила поява селянських і робітничо-ремісничих клюбів, що визначаються великим спортовим запалом і при правильній підготові зможуть видати богато першунів. Окружні змагання своєю організацією та осягами полишили якнайкраще враження і виказали, що коломийська округа блискуче реалізує гасло: „Спорт у маси". **О. Г.**

ДВА ВИСТУПИ УКРАЇНИ НА ПРОВІНЦІЇ.

МОСТИСЬКА. **Україна (комбінована) — Скала 2:0.** Україна виступила в сильно ваваційному складі. В нападі сильно давалася в знаки неприсутність Міньоша. З першої дружини грало 6 грачів. Оба голі здобув для України Магоцький II.

ЖОВКВА. **Україна (комбін.) — Стріла 4:0 (2:0).** Другий склад України грав у Жовкві з тамошньою українською дружиною Стрілою. В Україні грало всього трьох грачів першої дружини, саме: Скрегота, Хомишинець і Богурат. Гра ввесь час з перевагою України, для якої ворота добули Хомишинець і Богурат.

Стріла — молода завзята дружина, що дає великі надії, має дуже добрий матеріял, одначе в дружині разить ще нездисциплінованість. Грачі міняються місцями, коли хочуть і як хочуть.

МИСТЕЦТВА ДЕРЖ. ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. **АКС — Рух 0:0.** Одинокі змагання Державної Ліги. На метчу було 30.000 людей.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

РЯШІВ. **Ресовія — Ревера 3:3 (1:3).** Малощо не програна Ресовії на її власнім грищі.

ЧЕНСТОХОВА. **Бригада — Подгуже 5:2 (1:2).** Бригада стане імовірно мистцем групи.

ТОРУНЬ. **Гриф — Польонія 1:0 (1:0).**

ЛОДЗЬ. **Уніон Турінг — ГЦП 2:1 (1:0).**

ГРОДНО. **ВКС — Рух (Берестя) 4:1 (3:0).**

ЯНОВА ДОЛИНА. **Стшелец — Унія 0:0**

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Креси — Юнак** (Дрогобич) 1:1 (1:1).

МАДЯРИ У ЛЬВОВІ.

Погонь — Кішпешт 2:2. Погонь осягнула нерішений вислід з сильною мадярською дружиною.

Погонь — Кішпешт 3:1 (1:0). Другого дня Погонь зограла дуже добре у всіх лініях, зокрема в нападі і заслужено перемогла.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. КСМ. Замарстинів — Луг 2:2.

ЖОВКВА. Стріла — Нордіяг 4:1.

ЖОВКВА. Любич II — Стріла II 5:0.

ЖОВКВА. Доріст — Нордіяг — Стріла 3:0.

СТРИЯ. Погонь — Чувай (Перемишль) 4:0 (1:0).

СТРИЯ. Погонь I б — Скала 2:2

Погонь — Т. Ш. Л. (Львів) 6:2.

ЧЕРГОВИЙ УСПІХ НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ.

В неділю 1. н. м. відбувся на трасі Львів—Перемишль—Яворів—Львів (217 км.) наколесницький біг. Висліди цього бігу такі: 1. Желизо (Чорні) 6 год. 54 хв. 20 і 4/10 сек.; 2. Степанюк (Україна) 6 год. 54 хв 22 і 3/10 сек.; 3) Марцінковський (Чорні) 6.54.23 і 2/10. 4. Бунцик 6.54.24 і 1/10. 5) Шурек (Ч.); 6) Добрацький (Ч.); 7. Щотка (Ч.); 8. Бабій (Україна).

КОМУНІКАТ Ч. 2. СУБРЕФЕРАТУ КОП МЯЧА ЛЬВІВЩИНИ.

1) Пригадуємо, що змагун, якого судля усунув із грища, не може приймати участи в чергових змаганнях аж до остаточного вирішення Субреферату.

2) Змагання коп. мяча за першенство осінньої рунди почнуться 19. вересня п. р. Льосування відбудеться два тижні перед першим речинцем змагань.

3) Репрезентаційні змагання Стрий - Львів відбудуться 12. вересня п. р. у Львові. В програму змагань входять також легко-атлетичні змагання козунів у таких конкуренціях: 10 × 100 м., 1500 м., скок удовжінь, мет булавкою і дружинове перетягання линвою. В конкуренціях приймають участь дружини по 11 змагунів.

Тренінгові змагання репрезентації Львова проти „Дніпра" назначені на день 8. серпня п. р. у Винниках. До репрезентації Львова визначені такі змагуни: Ворота: Юрчик Волод. (Буй-Тур), запас Чапля (Тризуб); оборона: Литвин (Дніпро), Филипович (Тризуб), запас Верходай Волод. (Дніпро); поміч: Миколишин Ст. (Буй-Тур), Данилович (Тризуб), Шустер (Дніпро); напад: Калимон (Буй-Тур), Майхер (Дніпро), Лупь (Чорноморці), Чик (Тризуб), Коритан II (Юнак); запас: Кутний (Чорноморці), Спольський і Король (Тризуб).

4) Пригадуємо, що 10 проц. доходів кожного клюбу має йти до каси Окружної Спорт. Ради.

За Субреферат: В. Повзанюк, голова, Б. Істеревич, секретар.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ШАФКОВІ КУФРИ

валізи, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по цінах найнижчих поручає

Робітня римарсько-галянтерійна **Н. БАРЕР**

Львів, Сикстуська ч. 2, побіч ф-ми „Саламандра"

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЖАБЄ:
3. VIII. Дівча з Маслосоюзу
4. VIII. Довбуш.
5. VIII. Шаріка.

КОСІВ:
6. VIII. Шаріка.
7. VIII. Ніч під Івана Купала.
8. VIII. Довбуш.
9. VIII. Під кураторією.

ВЕЛ. ТЕАТР — нечинний.

РУКАВИЧКИ шкіряні
імітація дуньських **шовкові**
у великім виборі — дуже дешево
ДІМ ВОЛІЧКИ — Львів
Сикстуська 2. — (поб.ч Брами).

КІНА.

АПОЛЬО: „Крайцерова соната" на основі Толстоя.
АТЛЯНТИК: „Замок Валаха".
ВАНДА: „Ада, це не лицює", „Хліб наш насущний".
ГРАЖИНА: „Люди в білому", „Твої уста говорять неправду".
ЕВРОПА: „Орел летить до Китаю", „Ворог жінок" (кольорові).
КАСІНО: „Острів у вогні".
КОПЕРНИК: „Рожа".
МАРУСЕНЬКА: нечинне.
МЕТРО: „Король жінок".
МІРАЖ нечинне.
МУЗА: „Шифра ч. 77"
ПАЛЯС: „Неможлива дівчина".
ПАКС: нечинний.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Пісня її матері" з Март. Егерт.
СВІТ: „Абдуль Гамід, червоний султан" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Ескапада" і ревія „Реформа".
ТОН: „Боротьба з двійником".
УТІХА: „Робін Гуд в Ельдорадо" і ревія.
ХИМЕРА: „Цирк на кораблі", „Пат і Паташон".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Б е л ь г і я".

Зол. 11'50 медалик з ланцюшком з 14-каратового золота тільки у **Б. Ґрінберга** Сикстуська 4.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 3. серпня 1937.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Плити, 20.10 Дута орх., 21.00 Музика; БІЛГОРОД 18.20, 21.30 Нар. пісні, 22.20 Радіоорх., БУДАПЕШТ 13.45 Форт. речит., 17.25, 18.00 Циган. музика, 19.10 Сальон. музика, 20.50, 21.00 Оперет. мельодії, 22.20 Спів. речитали; ВІДЕНЬ 13.10, 14.00 Плити, 16.05 Розр. концерт, 17.20 Форт. речиталь, 17.55 Соната на віольонч. і форт., 19.10 Вес. музична авдиція, 22.20, 23.00 Розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор, 17.00 Пополудн. музика, 17.50, 18.00 Камер. хор, 19.00 Вес. мельодії, 21.00 Дута орх., 22.30 Нічна музика; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Сольо на гарфі, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні, 23.30 Танк. музика; МІНХЕН 16.00 Форт. речіталь, 16.20 Твори на форт. і віольонч., 17.00, 18.00 Концерт, 19.00 Музика з Відня, 21.10 Вес. концерт солістів, 22.20 Нічний концерт, 23.00 Розр. музика; ПРАГА 16.10 Військ. орх., 17.05 Словацька суіта — фільгарм., 18.05 Муз. гутірка, 19.35, 20.00 Ревізор — опер., 20.55, 21.00 Радіорх.; РАДІО ПАРІ 13.15 Спів. речіталь, 15.45 Давні нар. пісні, 16.00 Концерт американ. консерваторії, 19.00, 19.15 Спів. і форт. речіталь, 19.30 Вокальні дуети, 20.15, 21.00, 22.00 Концерт; РИМ 17.15 Танк. музика, 20.40 Музика, 22.15 Форт. речіталь, 23.30 Танкова музика.

Середа, 4. серпня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика; 18.20 Концерт з плит, 19.20 Віден. оперетк. мельодії, 20.10 Вес. радіокабарет, 21.00 Хор і солісти; БІЛГОРОД 18.00, 20.30 Радіоорх., 20.00 Арії і пісні, 22.20 Розр. музика, 22.45 Танк. музика; БУДАПЕШТ 13.00 Сальон. музика, 17.00 Джез. музика; 18.20 Форт. речіталь, 19.25 Марші, 22.10 Циган. музика, 23.00 Симфонія Чайковського; ВІДЕНЬ 13.10 Розр. концерт, 17.35, 18.00 Сучасна австр. музика, 20.00 Фестіваль із Зальцбурга — концерт віден. фільгармонії, 21.45, 22.00 Танк. музика, 23.00 Вес. віден. мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Соната Дресела, 19.00 Вес. музика, 22.30 Нічна музика, 23.00 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.00, 19.40, 20.40, 21.00, Розр. музика; 22.00 „Віденська кров" оп. І. Штравса; ПРАГА 21.25 Чеські танки Сметани; РАДІО ПАРІ 20.30, 21.10, 22.00 Вечір оперетох Офенбаха; РИМ 19.00 Іт. пісні, розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 3. серпня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Руханка; 6.38 Музика з плит; 7.00 Ран. денник; 7.10 Музика з плит; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Полудн. денник; 12.15 Інформ. газетка в українській мові; 12.25 Орх. поліції; 13.55 Легка музика з пл., 14.55 Львів. біржа; 15.00 Міш. концерт з плит, 15.40 Львів. біж. вістки; 15.45 Господ. вістки; 16.00 З будови дому для дітей; 16.20 Концерт солістів; 16.45 Гніздо сирітки під дахом магната — фейл.; 17.00 Орх. варш. Фільгармонії; 17.50 Актуаль. турист. гутірка; 18.00 Фінанс.-господ. актуальн.; 18.10 Плити; 18.25 Як повстав Пейкльоб — літерат. нарис; 18.40 Завтр. програма, 18.45 Льок. спорт. вістки; 18.50 Актуаль. гутірка; 19.00 Король кермашу — скеч; 19.15 Скрипк. речіталь; 19.50 Спорт. вістки; 20.00 Мода і люксус — ком. оперетка; 20.45 Веч. денник; 20.55 Хлібор. вістки; 21.00 Легкі мельодії і пісеньки; 21.45 Капраль Шала — оповід.; 22.00 Орх. з Вильна; 22.50 Ост. вістки веч. денника, огляд преси і метеор. комунікат; 23.00 Концерт бажань.

Середа, 4. серпня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з плит, 7.00 Ран. денник, 7.10 Музика з плит; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Полудн. денник; 12.15 Плити; 12.25 Сальон. орх. з Льодзі; 13.55 Легка музика з пл.; 14.45 „Бася" — оповід. для дітей; 14.55 Львів. біржа; 15.00 Розр. концерт з пл.; 15.40 Львів. біж. вістки; 15.45 Господ. вістки; 16.00 „Про літерат. шихту" літерат. нарис; 16.15 Концерт солістів; 16.45 Військ. відчит; 17.00 Розр. концерт з Варшави; 17.50 Електротехн. гутірка; 17.00 Хвилина бюра студій; 18.10 Опер. скороти з пл.; 18.30 „Пан Каламарський" монол.; 18.40 Завтр. програма; 18.45 Льокаль. спорт. вістки; 18.50 Актуальна гутірка; 19.00 Легка камер. музика; 19.50 Спорт. вістки; 20.00 Легкий концерт; 20.45 Веч. денник; 20.55 Актуальна гутірка; 21.00 Концерт Шопена; 21.45 „Капраль Шала" опов.; 22.00 Танк. музика; 22.50 Останні вістки веч. денника; огляд преси і метеор. комунікат; 23.00 Танк. музика з пл.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 2. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·80 зол.
молоко	15—16 сот.
яйця	3·00—3·10 зол.

Тенденція на всі артикули вдержана.

Подяка.

У. С. Т. „Дністер" у Миколаєві н. Дн. складає цією дорогою щиру подяку **Вп. п. д-рові Дмитрові Стасівому** за лікарські оглядини і опіку над змагунами Т-ва.

Виділ Т-ва „Дністер".

Петро Шумський голова. **Леся Пришляк** секретар.

ОПОВІСТКИ.

В подяці о. Маріяна Цурковського і Рідні за вияви співчуття і останні послуги з приводу смерти **бл. п. Тереси Цурковської**, вдови по б. скарб. контрол. довгол. голові Марійської Дружини Пань в Стрию закралися малі недокладности, за які просить вибачити Адмін. „Діла".

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КОНЦИПІЄНТ З ТРИРІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ шукає патрона. Зголошення слати до „Діла" під „Солідний".

АПЛІКАНТ АДВОКАТСЬКИЙ, практичний солідний, пише на машині хоче змінити патрона. Зголошення: „Діло" для „Практичного". 1353 3-5

ПАНСІОНИ

САМІТНИЙ державний урядовець шукає на час відпустки від 16. 8. до 11. 9. літнища серед лісів над водою у інтелігентної родини. Зголошення з докладним описом і денною ціною за кімнату, ціле утримання до Адміністрації „Діла" під „Коні до диспозиції".

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ДЕРЖАВНИЙ урядовець з вищою освітою, кавалір 40 літ, бажає оженитися. Зголошення до „Діла" під „Місячна платня 400 золотих".

РІЖНІ

КОМБІНЕЗОНИ МОТОЦИКЛЕВІ найдешевше джерело Виробня „ПАЛІОМ", — Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 8—10

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби з комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 6372 0-?

РІДКА НАГОДА. Часописи з ріжних ділянок, м. ін. архітектура, графіка, техніка, медицина і т. д. — можна дістати дешево „Альфа", Копорницка 5. **Великий вибір** 1360 1—6

ОГОЛОШЕННЯ.

Незрівняний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає цера
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.
2910 83—7

ЗАВЕДЕННЯ КРАВЕЦЬКЕ
СТАН. КЕНДЗЕРСЬКОГО
перенесене 1—10
з Хорущини до льокалю
при вул. **Академічній 22. І. п.**

КІР
Львів, Уейського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
П Л Я Н И
КОШТОРИСИ
Б У Д О В И.

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА ; Філія КОПЕРНИКА 15а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик.

Видає Видавнича Спілка „Діло".

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.